

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**BIT YENİ TEKNOLOJİLER – DİJİTAL BECERİLER KONULU ERASMUS+
OKUL EĞİTİMİ PERSONEL HAREKETLİLİĞİ (KA101) PROJELERİNİN
ETKİLİLİĞİNE VE SINIF İÇİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN
KATILIMCI GÖRÜŞLERİ**

Mehmet TOKGÖZ
ORCID: 0000-0002-0941-5179

Danışman
Doç. Dr. Ağah Tuğrul KORUCU
ORCID: 0000-0002-8334-1526

Konya – 2023

ÖN SÖZ

BİT yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) projelerinin etkililiğine ve sınıf içinde uygulanabilirliğine ile ilgili yapmış olduğum araştırma sürecinde ve yüksek lisans öğrenimim boyunca bana yol gösteren, tecrübelerini benimle paylaşan, fikirlerini sunan ve her konuda yardımcı olup desteğini esirgemeyen değerli danışman hocam Doç. Dr. Ağâh Tuğrul KORUCU'ya sonsuz teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Hayatım boyunca olduğu gibi araştırma süresince de beni motive edip her anlamda desteğini esirgemeyen sevgili eşim Elif TOKGÖZ'e ve kızlarım Aybüke ve Bilge'ye en derinden teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca tüm öğrenim hayatım boyunca benden maddi ve manevi her türlü desteğini esirgemeyen başta annem Fatma TOKGÖZ ve babam Mehmet TOKGÖZ olmak üzere tüm aileme sevgilerimi sunarım.

Mehmet TOKGÖZ

Temmuz 2023

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	v
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	4
1.2. Araştırmanın Amacı	6
1.3. Araştırmanın Önemi	7
1.4. Sayıtlar	10
1.5. Sınırlılıklar.....	10
1.6. Tanımlar	11
2. ALAN YAZIN	13
2.1. Erasmus'tan Erasmus+'a AB Eğitim ve Gençlik Programları	13
2.2. Erasmus+ Programı	14
2.2.1. Erasmus+ programının hedefleri	15
2.2.2. Erasmus+ programının yapısı.....	16
2.3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)	20
2.4. Erasmus+ Programı ve Bilgi ve İletişim Teknolojileri	21
2.5. İlgili Araştırmalar	22
3. YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Modeli	28
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	28
3.2.1. Nicel yöntemeye yönelik demografik bilgiler.....	29
3.2.2. Nitel yöntemeye yönelik demografik bilgiler	31
3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri.....	33
3.4. Verilerin Toplanması.....	34
3.5. Verilerin Çözümlemesi.....	34
4. BULGULAR	36
4.1. Nicel Verilere Dayalı Bulgular.....	36
4.2. Nitel Verilere Dayalı Bulgular	43
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	51
5.2. Sonuç.....	57

5.3. Öneriler.....	60
KAYNAKLAR.....	61
EKLER.....	70

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Konulu Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine Ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri başlıklı tez çalışmamın toplam **76** sayfalık kısmına ilişkin, 27/07/2023 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı **%12** olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil
8. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

27/07/2023

Mehmet TOKGÖZ

Doç. Dr. Ağah Tuğrul KORUCU

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynaklar listesine eklendiğini beyan ederim.

27/07/2023

Mehmet TOKGÖZ

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltmalar

AB: Avrupa Birliği

BİT: Bilgi ve İletişim Teknolojileri

CEU: Council of the European Union (Avrupa Birliği Konseyi)

AKÇT: Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu

EEA: European Economic Area (Avrupa Ekonomik Alanı)

ET2020: Education and Training 2020 (Eğitim Öğretim 2020)

KA1: Key Action 1 (Ana Eylem 1)

LLP: Lifelong Learning Programme (Hayat boyu Öğrenme Programı)

ÖZET

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

BİT YENİ TEKNOLOJİLER – DİJİTAL BECERİLER KONULU ERASMUS+ OKUL EĞİTİMİ PERSONEL HAREKETLİLİĞİ (KA101) PROJELERİNİN ETKİLİLİĞİNE VE SINIF İÇİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN KATILIMCI GÖRÜŞLERİ

Mehmet TOKGÖZ

Bu araştırmanın amacı, AB eğitim programlarından olan Erasmus+ ana eylem 1 okul eğitimi personel hareketliliği KA101 alanında yürütülen BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu projelerde yer almış öğretmen ve idarecilere olan katkısının saptanması olmuştur. Bu çalışmada karma araştırma yöntemi benimsenmiş olup iç içe karma desen kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında nitel verilerin toplanması için görüşme formu ve nicel verilerin toplanması için ise araştırmacı tarafından oluşturulmuş BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri anketi kullanılmıştır. Araştırma grubunu Konya il merkezi ve ilçelerinde farklı okul ve kademelerde 2014-2020 yılları arasında BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler temalı Erasmus+ projesi yürütmüş öğretmen ve idareciler oluşturmaktadır. Nicel verilerin toplanması için 52 katılımcının ve nitel verilerin toplanması için de 10 katılımcının görüşü alınmıştır. Nicel verilerin analizi için veriler SPSS 26 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Nitel verilere görüşme notları ve video kaydı ile ulaşılmış ve veriler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda katılımcıların proje sonrasında yeni öğretim yöntem ve tekniklerini öğrendiklerini ve bunları sınıflarında uygulamaya başladıkları sonucu ortaya konmuştur. Ayrıca katılımcıların aldıkları eğitimin yenilikçi olduğu, dijital becerilerini geliştirdiği, okulda eğitimin kalitesini artırdığı, kalıcı öğrenmeyi sağladığı ve bunun da katılımcıların motivasyonunu artırdığı gözlemlenmiştir. Diğer yandan verimli proje yürütme süreci olan okulların yeni projelerde yer alma motivasyonunun yüksek olduğu ortaya konmuştur. Ancak katılımcıların dijital becerilerinin artırılmasında cinsiyet, yaş, branş ve kıdem yılı bakımından yapılan analizlerde branş öğretmenlerinin aldıkları puanlar sınıf öğretmenlerine göre yüksek olmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşmadığı sonucu çıkmıştır. Benzer şekilde alınan eğitimlerle elde edilen yeni becerilerin sınıfta uygulanmasında katılımcıların okul türü, yaş, cinsiyet ve kıdem yılı bakımından yapılan analizlerde ortaokul öğretmenlerinin uygulama konusunda diğer okul türlerine göre daha fazla uygulama yaptıklarına yönelik sonuçlar ortaya çıksa da istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşmadığı gözlemlenmiştir. Sonuç olarak öğretmen ve idarecilerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler konulu Erasmus+ projelerinde yer almalarının dijital becerilerini geliştirdiği, yeni öğretim yöntem ve tekniklerini öğrendikleri, edindikleri becerileri sınıf ortamına aktarabildikleri ve bu sayede kalıcı öğrenmeye ve eğitimin kalitesinin artmasına olumlu katkı sağladıkları ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Erasmus+. Yeni teknolojiler, Dijital beceriler, Proje, Web 2.0

ABSTRACT

Necmettin Erbakan University, Graduate School of Educational Sciences
Department of Computer Education and Instructional Technology
Computer Education and Instruction Technology Program
Master Thesis

PARTICIPANT OPINIONS ON THE EFFICIENCY AND APPLICABILITY IN THE CLASSROOM OF ERASMUS+ SCHOOL EDUCATION STAFF MOBILITY (KA101) PROJECTS ON ICT NEW TECHNOLOGIES – DIGITAL SKILLS

Mehmet TOKGÖZ

The aim of this study was to determine the contribution of teachers and administrators who took part in projects on ICT - new technologies - digital skills carried out in the field of Erasmus+ main action 1 school education staff mobility KA101, one of the EU education programs. In this study, mixed research method was used, and an embedded mixed design was applied. The interview form was used to collect qualitative data and the Participants' Opinions on the Effectiveness and Classroom Implementation of ICT New Technologies - Digital Skills Themed Erasmus+ School Education Staff Mobility (KA101) Projects were used to collect quantitative data. The research group consists of teachers and administrators who have carried out ICT New Technologies - Digital Skills themed Erasmus+ projects between 2014-2020 in different schools and levels in Konya city centre and districts. The opinions of 52 participants were taken for the collection of quantitative data and 10 participants for the collection of qualitative data. For the analysis of quantitative data, the data were analysed using SPSS 26 package program. Qualitative data were obtained through interview notes and video recordings and analysed using content analysis method. As a result of the analysis, it was concluded that the participants learned new teaching methods and techniques after the project and started to apply them in their classrooms. In addition, it was observed that the training received by the participants was innovative, improved their digital skills, increased the quality of education at school, provided permanent learning and this increased the motivation of the participants. On the other hand, it was revealed that schools with efficient project implementation processes have high motivation to take part in new projects. However, in the analyses made in terms of gender, age, branch and seniority years in increasing the digital skills of the participants, it was revealed that there was no statistically significant difference although the scores of the branch teachers were higher than the classroom teachers. Similarly, the analyses conducted in terms of school type, age, gender and years of seniority of the participants in the implementation of the new skills obtained through the trainings in the classroom revealed that secondary school teachers made more implementation than other school types, but no statistically significant difference was observed. As a result, it has been revealed that teachers' and administrators' participation in Erasmus+ projects on ICT new technologies – digital skills improves their digital skills, they learn new teaching methods and techniques, they can transfer the skills they have acquired to the classroom environment and thus contribute positively to permanent learning and increasing the quality of education.

Keywords: Erasmus+, New technologies, Digital skills, Project, Web 2.0

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Avrupa Birliği (AB) ekonomi alanında bir iş birliği kurma amacıyla ortaya çıkan zamanla siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda da iş birliği sağlamayı ve bütünleşmeye doğru yol almıştır (Kıraç ve İlhan, 2010). Eğitim alanında ise oluşturulan hibe programları ile hem eğitimin gelişmesi hem de program ülkeleri arasında gerçekleştirilecek değişim faaliyetleri ile ayrımcılığın, yabancı düşmanlığının, ırkçılığın ve önyargıların önlenmesi hedeflenmiştir (Carlson ve Widaman, 1988; Jakobene ve Moro, 2015). Bunun yanı sıra ülkeler ve kültürler arasında oluşturulacak bağın ve diyalogun geliştirilmesi Avrupalı olma bilincinin sağlanması amaçlanmıştır. AB eğitimde hareketliliği ve iş birliğini teşvik ederek Avrupa genelindeki eğitim kurumları arasında personel ve öğrenci değişimine olanak sağlamaktadır (Sağlam, Özüdoğru ve Çıray, 2011).

Eğitim, AB'nin ekonomik büyüme, sosyal uyum ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada kilit bir faktör olarak görülmektedir. Avrupa Birliği Konseyi, 2010 yılında, sürdürülebilir kalkınmanın ulusal, hayat boyu öğrenme stratejilerine entegre edilmesi için ilgili sorumluluk düzeyinde yerel, bölgesel veya ulusal uygun önlemler almak üzere üye devletlere çağrıda bulunarak bu çabaları güçlendirmiştir (CEU, 2010). Eğitim politikaları kapsamında değişim programları üye ülkeler arasında sosyal ve kültürel ilişkileri geliştirmeye olanak sağlarken Avrupalılık bilincini, yabancı düşmanlığını, ayrımcılıkla mücadeleyi ve önyargıların kırılmasını genç yaştan itibaren bireylere aşılama hedeflenmiştir. Bunun yanı sıra ülkeler ve kültürler arasında oluşturulacak bağın ve diyalogun geliştirilmesi Avrupalı olma bilincinin sağlanması amaçlanmıştır.

Eğitim alanında hareketlilik ve iş birliği alanında atılan ilk adım öğrenci değişim programı kapsamında üniversite öğrencileri için 1981-1986 yılları arasında pilot uygulama olarak başlamıştır (Kihtir, 2004). 1987 yılında ise 11 AB üyesi ülkede 15. yy 'da hem öğrenci hem de öğretmen olarak birçok Avrupa ülkesinde bulunmuş Desiderius Erasmus'tan esinlenerek Erasmus ismi ile program oluşturulmuştur (Türkiye Ulusal Ajansı, 2017). Program zamanla farklı isimlerle, farklı hedeflerle ve farklı yaş gruplarını da sürece dahil ederek büyümüştür. Üniversite öğrencilerinin değişimi ile başlayan program örgün eğitimden yaygın eğitime kadar eğitimin her alanında yer alan bireyleri ve gençleri programın hedef grupları içerisine almıştır.

Ülkemiz ilk kez bu programda aday ülke statüsünde 2004 yılında yer almıştır ve 19 yıldır programın üyesi olarak yararlanmaya devam etmektedir. 2007 yılından itibaren yedişer yıllık program dilimlerine ayrılan AB eğitim ve gençlik programları 2007-2014 yılları arasında hayat boyu Öğrenme Programı çatısı altında farklı alt program adlarıyla (Comenius, Gruntvig, Leonardo Da Vinci, Erasmus ve Youth in Action) yürütülmüştür (Türkiye Ulusal Ajansı, 2009). 2014-2020 yıllarında ise tüm programlar tek bir isimle ve AB eğitim ve gençlik programlarının en çok bilinen ismi olan Erasmus ile adlandırılmış (AB Resmi Gazetesi, 2013) ve sonuna da diğer alt programları simgeleyen plus (+) eklenmiş ve Erasmus+ programı olarak anılmaya başlanmıştır.

Erasmus+ programı ana eylem 1 (key action 1 (KA1)), ana eylem 2 (key action 2 (KA2)) ve ana eylem 3 (key action 3 (KA3)) olarak üç alt başlığa ayrılmıştır (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2014). Ana eylem 1 bireylerin öğrenme hareketliliği olarak tanımlanmış, ana eylem 2 farklı ülkelerde yer alan kurumlar arası stratejik ortaklık olarak tanımlanmış ve ana eylem 3 ise politika reformuna destek olacak faaliyetler olarak tanımlanmıştır.

ERASMUS+ programının temel stratejik hedefi, eğitimin kalitesini artırmaktır (Harro-Loit vd., 2017). Erasmus+ programının dayanak noktalarından birisi AB 2020 hedefleri olarak da bilinen Eğitim ve Öğretim 2020'nin ana hedefleri arasında hayat boyu öğrenmenin geliştirilirken ülkeler arası bireylerin hareketliliğinin gerçekleştirilmesi, eğitimde verimlilik odaklı çalışmalar yürütülüp kalitenin artırılması, sosyal dayanışma ile aktif vatandaşlığın teşvik edilmesi ve eğitim sürecinde girişimciliğin ve yenilikçiliğin gerçekleştirilmesi yer almaktadır (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2014). Bu stratejik amaçlar doğrultusunda Erasmus+ programı çerçevesinde hibe tahsisi hedeflenmiştir.

Ana eylem 1 bireylerin öğrenme hareketliliği kapsamında meslek lisesi öğrencilerinin, gençlerin ve gençlik çalışanlarının, üniversite öğrencilerinin, yetişkin eğitiminde yer alan öğrencilerin, öğretmenlerin, akademisyenlerin ve idarecilerin hareketliliğini hedeflemektedir (Erasmus+ Program Rehberi, 2016; Türkiye Ulusal Ajansı, 2017; Georgieva, 2019; Lopez ve Lopez, 2022). Bu eylem kapsamında bireyler ihtiyaç duydukları alanda bir kursa katılma, iş başı eğitiminde yer alma, staj yapma ve yaygın öğrenme metotları ile faaliyet gerçekleştirme gibi faaliyetlerde yer alabilmekteydiler (Erasmus+ Program Rehberi, 2016). Ana eylem 1 projesi, sadece farklı faaliyet türlerinden oluşan yurtdışı hareketliliklerin toplamından ibaret değildir. İhtiyaçlar ve belirli hedefler doğrultusunda belirlenen bir süre boyunca yürütülen bu proje, uluslararasılaşma faaliyetleri aracılığıyla kurumu ve öğretmenlerin uygulamalarını

geliştirmeyi amaçlar ve sonuç olarak öğrencilere olumlu etkiler sağlar (Lopez ve Lopez, 2021).

Erasmus+ ana eylem 1 okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) alanında öğretmenler, eğitimciler ve idareciler yapılandırılmış bir eğitim kursuna, öğretmen görevlendirmesi faaliyetine veya işbaşı gözlem (job shadowing) faaliyetine katılabiliyorlardı (Erasmus+ Program Rehberi, 2016). Hibe başvurusu yapan okulların çoğunlukla yapılandırılmış bir kursa öğretmen ve idarecilerini göndererek bireysel gelişimlerini artırmak ve ihtiyaç duydukları alanlarda gelişim sağlamalarını hedeflemiştir. 2014-2020 Erasmus+ programı döneminde 1671 KA101 projesi hibe almıştır (Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, n.d.). Erasmus+ programına dahil olan tüm ülkelerin sonuçlarına bakıldığında ise aynı alanda kabul edilen toplam 23.641 projeden 7362'si BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler alanından olmuştur. Tüm ülkeler dahil edildiğinde BİT alanında hibe alan projelerin toplam projelerin %31'ini oluşturduğu görülmüştür. Bu da Avrupa genelinde okulların ve öğretmenlerin bu alanda gelişime ihtiyaç duyduklarını göstermiştir (Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, n.d.).

Erasmus+ programı döneminde KA101 alanında okulların hazırladıkları projelerde BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konusu 439 proje ile en çok tercih edilen konular arasındadır (Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, n.d.). Bu konunun seçilmesinde 2010 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın başlattığı FATİH projesi kapsamında okulların interaktif tahta ve fiber optik internet altyapısı sağlanmasının önemli yeri olmuştur. Eğitimde yeni teknolojileri kullanma konusunda eksikliklerini gidermek isteyen kurumlar Erasmus+ hibe programı kapsamında Web 2.0 araçlarının kullanımı, eğitimde yeni teknolojiler eğitimde mobil uygulamalar, STEM ve dijital okullar gibi konularda projeler ortaya koymuşlardır. Hibe alan projelerden binlerce öğretmen farklı program ülkelerinde kurslara katılmış veya iyi uygulama örneklerini yerinde görerek okullarına veya sınıflarına transfer etmişlerdir.

Bu araştırma Erasmus+ ana eylem 1 okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) kapsamında BİT - yeni teknolojiler – dijital beceriler konusu kapsamında yürütülen projelere katılmış öğretmenlerin algılarına göre katıldıkları faaliyetlerin amaçlarına uygun gerçekleşme düzeyini bazı değişkenlere göre inceleme amacıyla gerçekleştirilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, insan gelişiminin ve toplumun mihenk taşıdır ve yzyıllar boyunca, öğrenme ve öğretme yöntemlerinde devrim yaratan çeşitli teknolojik gelişmeler süregelmiştir (Tanhan ve Özok, 2020). Eğitim yöntem, teknik ve teknolojileri günümüzün gelişen teknolojilerine göre sürekli gelişmekte ve değişmektedir (Kurt, vd., 2022). Değişim ülkelerin kültürleri, gelişmişlik düzeyleri ve tarihsel gelişimlerine göre hızlı veya yavaş olabilmektedir. Eğitim kalitesinin yüksek olması, bireysel ve toplumsal ihtiyaçların daha iyi karşılanması için eğitim sürecinin farklı yönlerinin sürekli olarak geliştirilmesini gerektirir.

19.yy'ın sonlarından günümüze kadar değişen ve gelişen eğitim teknolojileri eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir (Sims and Stone, 2011; Hui, 2009; Bond, Zawacki-Richter ve Nichols, 2018). İçinde bulunduğumuz 21. yzyılda ise teknoloji eşi ve benzeri görülmemiş bir şekilde gelişmektedir (Tokgöz vd., 2022). Bugün eğitim ve teknoloji, hayatımıza o kadar entegre oldu ki, her geçen gün yeni bir alan ortaya çıkmaktadır. İnternet ve Web 2.0'ın hayatımıza girmesiyle hız kazanan eğitim teknolojileri günümüzde yapay zekâ, metaverse, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik vb. alanlara evrilmiştir.

Web 2.0'ın hiç kuşkusuz eğitim teknolojilerine katkısı büyüktür (Deperlioğlu ve Köse, 2010; Çukurbaşı vd., 2022). Web 2.0 ile sanal ortamlar tek yönlü iletişimden etkileşimli hale gelmiş ve uzmanlık gerektirmeden içerik oluşturmanın kolay ve hızlı olmasını sağlamıştır (Korucu ve Karalar, 2017). Böylece web 2.0 kullanıcıları dijital eğitim içeriği oluşturmada aktif katılım sağlamaya başlamışlar ve içerik tüketmenin yanı sıra içerik üretmede de rol oynamışlardır (Brown, 2009; Horzum, 2010). Web 2.0 teknolojilerinin öğrenme kalitesini artırdığı, üst düzey düşünme becerileri kazandırdığı, anlamlı öğrenmeye yardımcı olduğu için bireylerin gelişimi üzerinde olumlu etki sağladığı görülmektedir (Karaman vd., 2008).

AB'ye üye ülkelerde de eğitim alanındaki farklılıkların gelişmişlik düzeyi ile doğru orantılı olduğu görülmektedir (Pleşniarska, 2019; Murawska, 2017; Rakauskienė ve Kozlovskij, 2013). AB kuruluşundan günümüze genişleme süreçlerinde birliğe yeni dahil ülkelerin uyumunu sağlamak adına ortak programlar uygulayarak bu ülkelerin eğitim sistemleri açasından gelişim benzerliği göstermesi hedeflenmiştir (Brock ve Tulasiewicz, 2000). Bu kapsamda AB eğitim alanındaki programlara ciddi miktarlarda hibe kaynağı aktarmakta ve uyumun sağlanmasına öncelik vermektedir.

AB eğitim ve gençlik programları dönemin ihtiyaçlarına göre şekillenmekte ve ihtiyaç duyulan gelişim alanlarına öncelikler verilmektedir (Erginoğlu, 2017). AB'nin eğitim alanındaki koyduğu hedeflere ulaşma da programın temel hedefleri arasında olmaktadır. 7 yıl süre ile uygulanan Erasmus+ programı da benzer özellikleri içermektedir. Programın bazı öncelikleri olarak sosyal içermenin artırılması, örgün ve yaygın eğitim arasındaki bağın güçlendirilmesi, gençlerin yükseköğretime erişiminin artırılması, erken okul terkinin azaltılması ve bireylere yeni beceriler kazandırarak istihdamlarının artırılması örnek olarak verilebilir.

Her geçen gün gelişen eğitim teknolojilerine ayak uydurmak isteyen kurumlar ve personeli ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim fırsatlarını değerlendirmektedir (Çetin, 2015). Uluslararası boyutta AB'nin eğitim hibe programları eğitimcilerin en çok faydalandığı fırsatlardan birisidir. Kurumlarının ihtiyaç ve hedeflerine yönelik projeler üreten eğitimciler farklı ülkelerdeki eğitimlere katılıp iyi uygulamaları yerinde görerek yenilik transferi yapmaktadırlar. AB eğitim ve gençlik programları kapsamındaki Erasmus+ programında yer alan ana eylem 1 bireylerin öğrenme hareketliliği (KA1) bu kapsamda eğitimcilere fırsatlar sunmaktadır.

Erasmus+ okul eğitimi KA101 programı kapsamında öğretmenler farklı ülkelerde yer alan kurs merkezlerinde proje hedef ve ihtiyaçlarına yönelik eğitimlere katılmışlardır. Ülkemizden başvurusu yapılan projelerin içerikleri incelendiğinde program öncelikleri ile uyumlu olduğu, ülkenin, bölgenin ve kurumun ihtiyaçlarını öne çıkardığı görülmektedir. Ancak proje başvuru aşamasında belirlenen ihtiyaçların ve hedeflerin hareketlilik ve proje sonunda ne ölçüde giderildiği proje başvurusu yapan kurumun yazdığı final raporu ve katılımcıların kurs sonrası doldurduğu AB hareketlilik anketi ile ölçülmesi dışında yeterli düzeyde araştırma konusu olmadığı görülmektedir. Türkiye'de okulların yürüttüğü BİT yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği KA101 projeleri kapsamında alınan eğitimlerin kurumlara ve öğretmenlere ne ölçüde katkı sağladığının tespit edilmesi ve 2021-2027 yılında hazırlanacak projelerde öğretmen ve idarecilere rehber olması amaçlanmaktadır.

AB eğitim ve gençlik programları kapsamında yapılan daha önceki çalışmaların Comenius programına odaklandığı veya Erasmus+ KA103 yükseköğretim öğrenci hareketliliği alanında yapıldığı görülmüştür. 2014-2020 yılları arasında eğitimde teknolojinin kullanımının yaygınlaştırılması, yenilikçi araçların sınıf ortamlarına aktarılması,

öğretmenlerinin dijital araçları kullanma konusunda kapasitelerinin geliştirilmesi ve dijital becerilerin geliştirilmesi konularında Türkiye’de Avrupa Konseyinin öngördüğü hedefler ile araştırılarak durumun tespitinin yapılması yerinde olacaktır. Bu kapsamda proje faaliyetlerine katılan öğretmenlerin görüşleri alınarak projelerin aksayan yönlerini ve alınan eğitimlerin okullara aktarılması ve uygulanması yönünden ihtiyaçların ortaya konmasının gelecekte yürütülecek çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda, Erasmus+ programının 2014-2020 hedefleri doğrultusunda, Türkiye’de yürütülen BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler temalı Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği KA101 projeleri kapsamında alınan eğitimlerin ve elde edilen iyi uygulamaların ne derecede sınıf ortamlarına aktarıldığı, katılımcı öğretmenlerin ve idarecilerin mesleki gelişimine ne kadar katkı sağladığı ve sürdürülebilirliğinin ne ölçüde sağlandığı araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, AB eğitim programlarından Erasmus+ ana eylem 1 okul eğitimi personel hareketliliği KA101 BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu projelerinin sağladığı katkının Türkiye’deki uygulamasına ilişkin katılımcı görüşlerinin saptanması olmuştur. Okullarının BİT alanında yürüttüğü projeye katılan öğretmen ve idarecilerin aldıkları eğitimleri okul ve sınıfı ortamına aktarmakta karşılaştıkları sorunların ortaya çıkarılarak çözüm önerilerine katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Ayrıca personelin proje kapsamında katıldıkları yurtdışı eğitim faaliyetlerinin katılımcıların ihtiyaçlarına yönelik olup olmadığı, projenin hedefleriyle uyumluluğu ve katılımcıların kişisel gelişimlerine katkısı da tespit edilmiştir.

Bu kapsamda elde edilecek verilerle 2021-2027 Erasmus+ programı döneminde benzer konularda hazırlanacak projeler için de bir örnek teşkil etmesi hedeflenmiştir. BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konusunda yürütülmüş projelerin okulların ihtiyaçlarını ne ölçüde giderdiği, öğretmenlerin ve idarecilerin alınan eğitim kalitesinden ne ölçüde memnun olduğu ve eğitimlerin sınıf ortamlarına aktarılmasını sağlamak adına ne gibi çalışmalar gerçekleştirdikleri de incelenmiştir.

Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Türkiye’nin Konya ilinde 2014-2020 yılları arasında uygulanan Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği KA101 projeleri kapsamında BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler

konulu projeler kapsamında yurt dışında alınan eğitimlerin okul ve sınıf ortamlarına ne düzeyde aktarıldığına yönelik öğretmen ve idareci görüşleri nelerdir?

Öğretmen ve idarecilerin görüşlerine göre BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği KA101 projeleri;

a) öğretmenlerin dijital becerilerinin artırılmasına;

b) alınan eğitimler sonrası elde edilen yeni becerilerin sınıfta uygulanmasına;

c) alınan eğitimlerin okul ortamında yaygınlaştırılıp kullanılmasına;

d) eğitimde kalitenin artırılmasına;

e) proje yurt dışı faaliyetlerine katılmayan öğretmen ve idarecilerin de bu yeni becerileri öğrenmesine ne ölçüde katkıda bulunmaktadır?

Yurtdışında alınan eğitimlerin ne ölçüde yenilikçi, sürdürülebilir ve kolayca sınıf ortamlarına aktarılabilir olduğuna yönelik öğretmen ve idareci görüşleri nelerdir?

Öğretmen ve idareci görüşlerine göre proje faaliyetleri ne ölçüde amacına ve hedeflerine yönelik uygulanmıştır?

Öğretmen ve idarecileri Erasmus+ programı kapsamında yeni projelere dahil olma ve yeni beceriler elde etme konusunda görüşleri nelerdir?

Erasmus+ KA101 projelerinin öğretmenlerin dijital becerilerinin artırılmasında cinsiyet, yaş, branş ve kıdem yılı bakımından anlamlı bir fark var mıdır?

Erasmus+ KA101 projeleri ile alınan eğitimlerle elde edilen yeni becerilerin sınıfta uygulanmasında öğretmenlerin okul türü, yaş, cinsiyet ve kıdem bakımından anlamlı fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

AB eğitim ve gençlik programları kapsamında sağlanan hibeler her geçen dönem artmaktadır. Hibe havuzu ise programa dahil olan ülkelerin katkılarıyla oluşturulmakta ve ülkeler bu havuza yatırdıkları hibe miktarını alabilmek için büyük uğraş vermektedir. Her yıl daha fazla kurumun başvuru yapmasından dolayı kurumlar arasında da büyük rekabet yaşanmaktadır. Programa dahil olan ülkelerin ulusal ajansları raporlar yayınlayarak elde

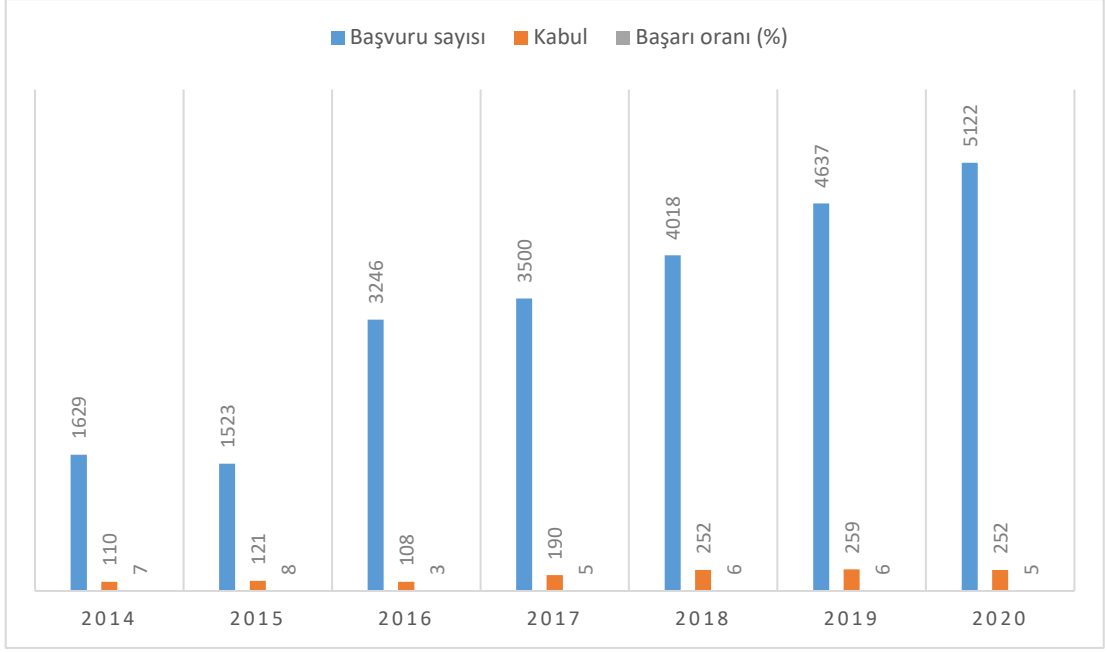
edilen kazanımları, AB'nin programı kapsamında koyduğu hedeflere ulaşım ulaşmama durumunu ortaya koymaktadır.

Erasmus+ programı başlamadan önce 2013 yılında Avrupa Komisyonunun duyurduğu "Opening up Education" girişimi programın 2020 hedeflerine yönelik ihtiyaçlarda BİT alanında eksik görülen bazı konular şu şekilde belirtilmiştir (European Commission press release, 2013)

- AB'ye üye ülkelerdeki öğrencilerin %50 ila %80'i hayatlarında hiç e-kitap, eğitim yazılımları ve eğitici dijital oyunlar vb. araçları kullanmadıkları,
- Eğitimcilerin büyük bir bölümünün kendileri BİT alanında yetersiz gördükleri,
- Eğitimcilerin %70'inden fazlasının BİT alanında eğitim almaya istekli olduğu,

belirlenmiştir. Bu ihtiyaçlara yönelik olarak da proje başvurularında alt konulardan birisi de BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler olmuş ve program ülkesi kurumlardan bu alanda proje başvuruları alınmıştır.

Ülkemiz 33 Erasmus+ program ülkesi arasında açık ara en fazla proje başvurusu yapan ülke konumundadır. Erasmus+ proje özet ve çıktılarının yayınlandığı Avrupa Komisyonunun Erasmus+ Proje Sonuçları Platformu (Erasmus+ Project Results Platform) verilerine göre 2014-2020 yılları arasındaki dönemde ülkemizde okul eğitimi personel hareketliliği KA101 alanında 1671 proje hibe almaya hak kazanmış ve bu projelerden 439 tanesi BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konusunda yürütülmüştür. Kabul alan her dört projeden birinin bu konuda olması kurumlarımızın bu konudaki ihtiyacını da ortaya koymaktadır.

Şekil 1.3. 2014-2020 yılları arasından Türkiye’den Erasmus+ okul eğitim personel hareketliliği (KA101) başvuru ve kabul sayıları ile başarı oranları (European Commission, 2021).

Şekil 1.3’te görüldüğü üzere ülkemizden Erasmus+ 2014-2020 döneminde başvuru sayılarında istikrarlı bir artış görülmektedir. Proje kabul sayısı ve başarı yüzdesinin çok düşük olmasının nedeni projelerin kalitesizliğinden değil Avrupa Komisyonu’nun bu alanda Türkiye’ye ayırdığı bütçenin başvuru sayısına göre çok düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Başvuru sayısının her yıl artması okulların ve öğretmenlerin projelere yönelik ilgisi ve ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid 19 salgını sürecinde Avrupa’daki ve ülkemizdeki okullar uzun süre uzaktan eğitime geçmek zorunda kalmıştır. Avrupa’da ve ülkemizde dijital araçların etkin kullanımı, uzaktan eğitim yöntem ve teknikleri ve dijital eğitim içerikleri konusunda yaşanan sorunlar ve aksaklıklar, bu kadar proje yürütülmesine rağmen halen öğretmenlerin ve öğrencilerin dijital becerileri geliştirme konusunda yetersiz kaldığını ortaya çıkarmıştır. Avrupa Komisyonu bu sorunu görerek 2020 yılı Eylül ayında Covid 19 şartlarına yanıt olarak KA226 kodlu ek stratejik ortaklık hibe çağrısına çıkmıştır. Bu hibe çağrısının hedefi olarak çevrim içi eğitime geçişte yaşanan sorunların en aza indirilmesi, dijital becerilerin artırılması ve kaliteli dijital eğitim içeriği geliştirme olarak belirlenmiştir. Bu alanda program ülkelerinden yapılan 632 başvuruya hibe sağlanmıştır (Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, n.d.).

Alanyazında yapılan araştırmalarda Erasmus+ programı ile ilgili ulusal raporlar haricinde okul eğitimi personel hareketliliği KA101 alanında genel araştırmaların yapıldığı görülmüş ancak en çok proje başvurusu yapılan konulardan olan BİT- yeni teknolojiler – dijital becerilere odaklanan sadece üç çalışmaya rastlanmıştır. Ancak bu çalışmaların da ğretmenlerin BİT yeterliliği ve öğrendikleri dijital araçlara odaklanmış ve sadece okul eğitimi personel hareketliliği KA101 alanına değil tüm proje alanlarından veri toplandığı görülmüştür. Bu tez çalışması bu konuda yapılan en kapsamlı araştırma olarak literatüre katkı sağlaması beklenmektedir. Bu kapsamda yapılan ilk çalışma olarak katılımcılardan elde edilen görüşlerin etkili, uygulanabilir ve sürdürülebilir projeler üretmeye engel olan sorunları ortaya çıkartarak çözüm önerilerine katkıda bulunulabileceği düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmanın katılımcıları olan ğretmen ve idarecilerin veri toplama araçlarında kendilerine yöneltilen sorulara içtenlikle cevap verdikleri varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2014-2020 yılları arasında Konya ilinde görev yapan, ‘BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler’ temalı Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) katılmış ğretmen ve idarecilerin;

- Yer alınan proje faaliyeti içeriği hakkındaki görüşleri,
- Projenin hazırlık, uygulama ve yaygınlaştırma sürecine olan katkıları,
- Aldıkları eğitimin okullarına ve sınıflarına aktarılması sürecinde yaşanılan sorunlara ilişkin algıları,
- Okul türü, düzeyi, branşı ve durumuna göre yeni teknoloji kullanma isteğine yönelik düşünceleri,
- Proje faaliyetinin katma değeri ve sürdürülebilirliğine yönelik katılımcı görüşleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Avrupa Birliği:

Avrupa Birliği (AB), toprakları Avrupa kıtasında yer alan ve 27 üye devletin yer aldığı siyasi ve ekonomik bir uluslararası örgüttür. AB'nin temelleri 1951 yılında, altı ülkenin bir araya gelmesi ile oluşturulan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'na (AKÇT) ve 1957 tarihli Roma Antlaşması'na dayanmaktadır. AB, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği Konseyi, Avrupa Adalet Divanı ve Avrupa Merkez Bankası dahil olmak üzere karmaşık bir kurumlar sistemi tarafından yönetilmektedir. AB'nin ana hedefleri, üye devletler arasında barışı, istikrarı ve refahı teşvik etmek, ekonomik ve sosyal kalkınmayı desteklemek, insan haklarını ve çevreyi korumak ve hukukun üstünlüğünü geliştirmektir (European Union, n.d.). AB'nin 19 üye ülkesi tarafından kullanılan kendi para birimi avro vardır.

Avrupa Komisyonu:

Avrupa Komisyonu bir yürütme organı olarak AB politikalarını ve yasalarını önermek ve uygulamaktan sorumludur. 27 komisyon üyesi her AB üyesi ülkeden birer kişi olacak şekilde belirlenir. AB eğitim ve gençlik programları Avrupa Komisyonunun sorumluluğunda yürütülmektedir.

Erasmus+ Programı:

Erasmus+ programı, 2014-2020 dönemini kapsayan ve önceki dönemdeki Hayat boyu Öğrenme ve Gençlik Programlarının yerini alarak yeni bir yapının genel adıdır (Avrupa Komisyonu, 2021). Erasmus+ programı, Avrupa çapında eğitim, öğretim, gençlik ve sporu desteklemeyi amaçlayan ve 2014-2020 yılları arasında ilk kez bu isimle uygulanan bir Avrupa Birliği hibe programıdır (EACEA, 2021). Erasmus+ programı 2007-2013 yılları arasında yürütülmüş Hayat boyu Öğrenme ve Gençlik Programlarının yerini almıştır. Program öğrencilere, öğretmenlere, yetişkinlere ve gençlere başka ülkelerde okuma, eğitim alma, iş deneyimi kazanma ve gönüllü olma fırsatları sağlar. Program, eğitim ve öğretimin kalitesini ve uygunluğunu geliştirmek, ülkeler arası hareketliliği artırmak ve kültürlerarası etkileşimi geliştirmek amacıyla farklı katılımcı ülkelerden kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliğini teşvik eder (Avrupa Komisyonu, 2021). Program, genel hatlarıyla bireyler için hareketlilik fırsatları, yenilikçilik ve iyi uygulamalar için kurumlar arası ortaklıklar ile politika reformuna destek olmak üzere 3 ana eylem (key action) ile spor destekleri ve Jean Monnet Programı

olmak üzere iki özel eylem alt kategorilerinden oluşmaktadır (Erasmus+ Program Rehberi, 2016).

Ulusal Ajans:

Avrupa Birliği'nin Erasmus+ programı bağlamında, AB Eğitim ve Gençlik Programlarının ulusal düzeyde tanıtılması, koordinasyonu, proje başvuru sahiplerini ve yararlanıcılarını desteklemekten sorumlu kurumdur. Ülkemizde Avrupa Birliği Başkanlığına bağlı bir kurum olan Türkiye Ulusal Ajansı ülke bazlı proje başvurularının alınması, değerlendirilmesi ve uygun projelerin hibelenmesinden sorumlu kurumdur. Türkiye Ulusal Ajansı ayrıca, proje başvuru sahiplerine başvuru süreci ve program kapsamı hakkında bilgi ve danışmanlık hizmeti sunar.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT):

Bilgi ve iletişim teknolojileri dijital araçlardan faydalanarak bilginin oluşturulmasını, başkalarıyla paylaşılmasını, depolanmasını ve düzenlenmesi gibi bir dizi işlemi yapmaya olanak sağlayan bir dizi yenilikçi araçlardır (UNESCO, 2002; Tinio, 2003; Atalay ve Anagün, 2014).

Web 2.0:

Web 2.0, etkileşimli web uygulamaları, kullanıcı tarafından oluşturulan içerik, sosyal ağ ve iş birliği ile öne çıkan World Wide Web'in (WWW) ikinci neslini ifade eder. Web 2.0 interneti kullanıcıların pasif bir içerik tüketicisi olmaktan çıkarıp, aktif katılım ve iş birliği ile içerik üreten ve kullanıcılar arası etkileşimi sağlayan bir ortama dönüştürmüştür.

BÖLÜM 2

2. ALAN YAZIN

Bu alanda yurt içinde ve yurtdışında yapılan bazı çalışmalar aşağıda özetlenmiştir

2.1. Erasmus'tan Erasmus+'a AB Eğitim ve Gençlik Programları

Erasmus Programı, Avrupa Birliği'nin (AB) programa üye ülkeler içinde öğrenci hareketliliğini teşvik eden en başarılı eğitim programlarından biridir (Kehm, 2018). Program ilk olarak 1987 yılında başladı ve o zamandan bu yana çeşitli değişiklikler geçirdi. Erasmus programı bir öğrenci değişimi programı olarak başlayıp AB'nin eğitimde başarı hikayesine dönüşen ve her geçen dönem kapsamı ile bütçesi büyüyen eğitim programı olmuştur.

1995 yılına kadar tek başına bir program olarak ortaya çıkan ve sadece yükseköğretim öğrencilerinin faydalandığı Erasmus programı 1995 yılında duyurulan Socrates I programının bir yükseköğretim ayağını oluşturan alt program olmuştur (Nührenböcker ve Leisyte., 2018) Socrates I programı, eğitim alanında program ülkeleri arasında iş birliği ve hareketliliği, kültürlerarası etkileşimi, eğitim ve öğretimde yeniliği teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Erasmus programının başarısını bir adım daha ileriye götürmek isteyen AB 1995-1999 yılları arası için oluşturduğu Socrates I programı ile hedef kitleyi, yararlanıcı ülke ve kişi sayısını da artırmıştır. Programın yükseköğretim ayağı Erasmus ismi ile okul eğitimi alanı ise Comenius adıyla açıklanmış ve çeşitli alt eylemlerin olduğu yatay eylemler isimli üç ana alt programdan oluşmuştur. Bu dönemin bütçesi 720 milyon Avro olarak belirlenmiş, 280.000 kişi bu dönemde farklı bir ülkede hareketliliğe katılmıştır. 15'i AB üyesi olmak üzere 18 ülke bu dönemki programda yer almıştır.

Socrates I programının devamı ve daha kapsamlısı olan Socrates II programı is 2000-2006 yılları arasında uygulanmıştır. Socrates II programının amaçları ise Avrupa'da eğitim ve öğretimin modernleşmesi ve uluslararasılaşmasını sağlama, kültürlerarası etkileşimi teşvik etme ve eğitimde fırsat eşitliği ve yenilikçilik olarak belirlenmiştir. Bütçesi bir önceki dönemin iki katından fazla olarak 1,8 milyar Avro olarak belirlenmiş ve 2 milyondan fazla kişi bu programdan yararlanmıştır. Programa dahil olan ülke sayısı da bu dönemde 31'e çıkmış ve 25 AB üye ülkenin yanı sıra 6 AB dışı ülke de programda yer almıştır. Ülkemiz 2002 yılında ilk kez programa dahil olmuştur. Programın kapsamı genişleyerek Erasmus ve

Comenius programları haricinde çeşitli alt programlar da dahil edilerek her kesimden bireylerin programdan faydalanması amaçlanmıştır.

Hayat boyu öğrenme programı (lifelong learning programme (LLP)) 2007-2013 yılları arasında Socrates II programının devamı olarak uygulamaya konmuştur. Hayat boyu öğrenme programı esasında önceki dönemlerde uygulanmış Socrates ve Leonardo da Vinci programlarının birleştirilmesi ile oluşturulmuştur (Türkiye Ulusal Ajansı, 2009). Alt programları hedef kitlesine göre farklı isimlendirilmiştir. Erasmus yükseköğretim alanına, Comenius okul eğitimi alanına, Leonardo da Vinci mesleki eğitim alanına, Grundtvig yetişkin eğitimi alanına verilmiş ve ayrıca ortak konulu programlar ve Jean Monnet programları oluşturulmuştur (European Commission, 2013). Hayat boyu öğrenme programının bütçesi 7,1 milyar Avroya çıkmış ve buna paralel olarak bu dönemde 4 milyondan fazla kişi bu programdan yararlanmıştır. Programdan AB üyesi 27 ülkenin yanı sıra aday ülkeler olan Hırvatistan, Türkiye ve Makedonya ile anlaşmalı ülkeler (EEA) olan Lihtenştayn, Norveç ve İzlanda faydalanmıştır.

2.2. Erasmus+ Programı

2014'te başlatılan Erasmus+ programı, Avrupa Birliği'nin Avrupa çapında ve Avrupa'ya komşu ülkelerde eğitim, öğretim ve hareketliliği teşvik etmeyi amaçlayan en önemli eğitim programıdır. Erasmus+ programı Hayat boyu Öğrenme Programı kapsamında Erasmus, Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig ve Gençlik Programı gibi farklı isimlerle adlandırılan eğitim ve gençlik programlarını tek bir isim çatısı altında toplamıştır. Ayrıca programın içerisine gençlik ve spor alanı da dahil edilerek her kesime hitap eden kapsayıcı bir program haline gelmiştir. 1987'den 2014'e kadar en uzun süre isim olarak kullanılan ve AB eğitim ve gençlik programlarının en çok bilinen ismi olan Erasmus isminin çatı isim olarak kullanılması kararlaştırılmış ve alt programları temsilen de plus (+) eklenerek Erasmus+ (Erasmus Plus) ismini almıştır. Erasmus+ programı 2014-2020 yılları arasında uygulanmış ve 2021-2027 döneminde de herhangi bir isim değişikliğine gitmeden aynı şekilde uygulamaya devam etmektedir. 2014-2020 dönemi bütçesi bir önceki dönem olan Hayat boyu Öğrenme Programına göre iki kattan fazla artırılarak 14,7 milyar Avro olarak belirlenmiş ve bu sayede 4 milyondan fazla kişi faydalanmıştır (European Commission, 2020).

Erasmus+ 2014-2020 döneminin temel amacı, büyüme, istihdam, sosyal eşitlik ve kapsayıcılık için Avrupa 2020 (Education and training 2020 (ET2020)) stratejisinin yanı sıra eğitim ve öğretim alanında 2020 hedeflerine ulaşmaya katkıda bulunmaktadır (European

Comission, 2014). Programdan 2014 itibariyle AB üyesi 28 ülkenin yanı sıra aday ülkeler olan Türkiye ve Makedonya ile anlaşmalı ülkeler (EEA) olan Lihtenştayn, Norveç ve İzlanda faydalanmış 2019'da Sırbistan'ın da program ülkesi olması ile ülke sayısı 34'e çıkmıştır. Program ülkeleri haricinde ise "ortak ülkeler" adıyla anılan ve sınırlı faaliyetlerde yer alabilen program dışı ülkelerle de proje ortaklığı mümkün olmuştur.

2.2.1. Erasmus+ programının hedefleri

Erasmus+ programı da 7 yıllık bir dönem olarak planlanmış ve uygulanmaya başlanmıştır. Bu süreçte Avrupa Komisyonunun ulaşmak istediği hedefler şu şekildedir:

- Erken okul terkinin %10'un altına indirilmesi ve yükseköğretime katılımın %40'ın üzerine çıkarılması gibi eğitim hedeflerini de kapsayan Avrupa 2020 hedeflerinin gerçekleştirilmesi,
- Eğitim ve öğretimde Avrupa iş birliğine yönelik stratejik çerçevenin (ET 2020) hedefleri olan yenilikçilik alanında sektörler arası iş birliğinin kuvvetlendirilmesi, gençlerin istihdam olanaklarının artırılması ve küresel gelişmelerle paralel olarak yeni beceriler kazandırılarak istihdam edilebilirliğin artırılması,
- Avrupa gençlik ve spor hedeflerinin gerçekleştirilmesi,
- İnsan onuruna ve haklarına saygı, eşitlik, demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi Avrupalılık değerlerinin yaygınlaştırılması,
- Anahtar becerilerin geliştirilmesi ve bu sayede iş gücü piyasasının ihtiyaçların yönelik yetkinliklerin artırılması,
- Ulusal eğitim politikaları ile Avrupa genelinde oluşturulan hayat boyu öğrenme politikalarının uyumlu ve birbirini tamamlayıcı olmasını sağlama,
- AB üyeleri ile ortak ülkeler arası yükseköğretimde iş birliği ve hareketliliğin artırılması,
- Yabancı dil öğrenme becerilerinin artırılması ve kültürlerarası etkileşimin sağlanması,

şeklinde özetlenebilir (The European Parliament and the Council Regulation, 2013; European Commission, 2019).

AB 2020 stratejisi

2010 yılında ilan edilen “Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme için Avrupa Stratejisi” kısaca AB 2020 stratejisi olarak bilinmektedir. Erasmus+ programının eğitim alanında temel hedeflerini oluşturan AB 2020 hedeflerinin eğitim alanındaki temel hedefleri;

- Erken okul terkinin %10’un altına indirilmesi,
- 30-34 yaş aralığındaki nüfusun yükseköğretimi tamamlama oranını %40’ın üzerine çıkarmak,

olarak belirlenmiştir. Ayrıca kalkınmada eğitim boyutuna bakıldığında şu konular da öncelikli konular olarak ortaya konmuştur:

- “Hareket halindeki gençlik” girişimi vasıtasıyla gençlerin istihdam oranının artırılması
- Eğitim ile farklı sektörlerin bir araya gelerek yenilikçilik alanında işbirliğinin kuvvetlendirilmesi
- Küresel yenilikler ve gelişmelerin takip edilerek AB içinde istihdamın artırılması ve yeni becerilerin geliştirilmesidir.

AB 2020 hedefleri ve stratejisi ilk başta sadece AB’ye üye ülkelerin gündeminde olan bir konu olsa da özellikle eğitimle ilgili hedeflerin Erasmus+ programına entegre edilerek aday ülkelerin de bu stratejiyi özümsemesi ve tam üyelik öncesi politikalarını AB’ye uyumlu hale getirmesi vurgulanmıştır.

AB 2020 hedefleri Erasmus+ programı ile eğitim ve öğretimin akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeye vurgu yapmıştır ve bu program sayesinde uluslararasılaşmaya ve hareketliliğin artırılmasına olanak sağlamıştır (Avrupa Birliği Bakanlığı, 2014).

2.2.2. Erasmus+ programının yapısı

Erasmus+ programı üç ana eylem (key action) ve iki özel eylemden oluşan önceki dönemli programlara göre daha sade ve anlaşılır bir yapısı olan program haline gelmiştir. Programda yer alan bazı faaliyetler ülke merkezli faaliyetler olarak, bazı faaliyetler ise merkezi faaliyetler olarak adlandırılmıştır. Bunda kıstas ise ülke merkezli faaliyetlere yararlanıcılar kendi ülkelerinde yerleşik bulunan ulusal ajanslara başvuru yaparken, merkezi faaliyetlere ise ülkelerden bağımsız olarak Brüksel merkezli Avrupa Komisyonu Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansına (European Commission, Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) yapılmaktadır.

Şekil 2.2. Erasmus+ programının yapısı (Çelik, 2017)

Bireylerin öğrenme hareketliliği (KA1)

Ana eylem 1 (key action 1) olarak adlandırılan bireylerin öğrenme hareketliliği bireylerin gelişimi odaklı projeleri desteklemektedir. Proje başvuruları kurum bazlı yapılmaz zorunluluğu olmasına rağmen son faydalanıcının bireylerin olduğu faaliyet türüdür. Erasmus+ programı her kesimden bireyleri kapsayan bir program olması nedeniyle bireylerin öğrenme hareketliliği hedef grubun yaşı ve özelliğine göre beş alt faaliyete ayrılmıştır. Kuruluşlar hedef gruplarının özelliklerine göre bu alt faaliyetlerden biri veya birkaçına hibe başvurusunda bulunabilmektedirler. Bireylerin öğrenme hareketliliği proje kodu key action'ın kısaltması olarak "KA1" olarak bilinmekte ve her bir alt faaliyetin de KA1xx şeklinde kodu sayesinde yararlanıcıların faaliyetleri ayırt etmesine olanak sağlamaktadır. Proje başvuruları program ülkelerinde yerleşik bulunan ulusal ajanlara yapılmaktadır.

- A. Okul eğitimi personel hareketliliği (KA101): Anaokulundan lise düzeyine kadar örgün eğitimde yer alan tüm okulların yanı sıra il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerinin başvurusuna açık olan faaliyet türüdür. Okul öğretmenlerinin ve idarecilerinin başka bir ülkede belli bir süre için hareketliliğe katılabileceği bu faaliyette amaç okul eğitiminde aktif olarak yer alan personelin mesleki gelişimine katkı sağlamaktır. Bu faaliyet türünde katılımcıların yapabileceği çalışmalar ise farklı bir ülkede yapılandırılmış bir kursa katılma, bir eğitim kurumunda iş başı gözlem (jobshadowing) yapma, bir eğitim kurumunda öğretme görevlendirme kapsamında

öğretmenlik yapmadır. Proje süresi, hareketlilik faaliyeti, kimlerin nasıl başvurabileceği, bütçeye yönelik kurallar ve varsa öncelikli konular her yıl Avrupa Komisyonunun yayınladığı Erasmus+ program rehberinde yer almaktadır.

- B. Mesleki eğitim öğrenci ve personel hareketliliği (KA102): Mesleki eğitim alanında faaliyet gösteren kurumların başvurabileceği bu alanda mesleki eğitimdeki öğrencilerin, çırakların ve yeni mezunların yurtdışında bir işletmede kısa süreli (14-89 gün arası) veya uzun süreli (3-12 ay arası) staj yapmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca faaliyet mesleki eğitimde çalışan meslek öğretmenlerinin de kendi alanlarında iş başı eğitimi veya öğretme görevlendirmesi kapsamında öğretmenlik yapmasına olanak sağlamaktadır.
- C. Yükseköğretimde öğrenci ve personel hareketliliği (KA103): Yükseköğretim alanında eğitim gören öğrencilerin veya akademik personelin hareketliliğine yönelik faaliyet türüdür. Öğrenciler eğitimlerin belli bir kısmını farklı bir ülkedeki yükseköğretim kurumunda yapabilirler veya uygun bir işletmede stajlarının belli bir kısmını gerçekleştirebilmektedirler. Akademik personele ise bu faaliyet kapsamında farklı bir ülkedeki yükseköğretim kurumunda belli bir süre eğitim vermesine veya işbaşı eğitime katılmasına ya da eğitim almasına olanak sağlamaktadır.
- D. Yetişkin eğitimi personel hareketliliği (KA104): Bu faaliyet yetişkin eğitimi alanında çalışan (halk eğitim merkezleri, STK'lar vb.) kurumların çalışanları ve sorumlu personellerinin farklı bir ülkede yapılandırılmış bir kursa katılma, bir eğitim kurumunda iş başı gözlem (jobshadowing) yapma, bir eğitim kurumunda öğretme görevlendirme kapsamında öğretmenlik yapmasına olanak sağlamaktadır. Bu sayede personelin becerilerini geliştirerek yetişkin eğitiminde kalitenin artırılmasına katkı sunması beklenmektedir.
- E. Gençlik değişimleri ve gençlik çalışanlarının hareketliliği (KA105): Gençlerin Avrupa vatandaşlığı bilincini kazanması, kültürlerarası etkileşim ve dil becerilerinin gelişimine odaklanan proje türüdür. 13-30 yaş arası gençlerin gençlik değişimi ile yaygın öğrenme metotları kullanılarak eğitilmesi veya kaynaşması odaklı ve yaş sınırı olmaksızın gençlik çalışanlarının ise eğitimine odaklanan projeler ortaya konabilmektedir.

Yenilik ve iyi uygulamaların değişimi için iş birliği (stratejik ortaklıklar) (KA2)

Yenilik ve iyi uygulamaların değişimi için iş birliği faaliyeti stratejik ortaklıklar olarak da bilinen ve ana eylem 2 (KA2) kapsamında yer almaktadır. Okul eğitimi, mesleki eğitim,

yükseköğretim, yetişkin eğitimi ve gençlik alanında faaliyet gösteren kamu, özel kurumlar, STK'lar, üniversiteler, küçük veya ortak ölçekli işletmeler (KOBİ) ve araştırma kurumları gibi çok çeşitli kurumların ortaklık kurmasına olanak sağlayan faaliyet türüdür. Sektörler arası iş birliği ile mevcut iyi uygulamaların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasının sağlanması, yenilikçi uygulamaların geliştirilmesi, kurumlar ve ülkeler arası dayanışmayı artırma ve yerelden uluslararası düzeye bilgi alışverişinin sağlanması amaçlanmaktadır (Türkiye Ulusal Ajansı, n.d.). Proje başvuruları okul eğitimi (KA201), mesleki eğitim (KA202), yükseköğretim (KA203), yetişkin eğitimi (KA204) ve gençlik (KA205) sektörlerinde yapılabilmektedir. İyi uygulamaların değişimi kapsamında Erasmus+ 2014-2020 programı sürecinde KA219 ve daha sonra KA229 kodlu sadece okullar arası iş birliğine yönelik proje türlerinden de başvurular alınmıştır. Projelerin süresi alana göre göre değişmekle birlikte altı ay ile üç yıl arasında olabilmektedir.

- A. Yeniliği destekleyen stratejik ortaklıklar: Proje sonunda yenilikçi bir ürün veya fikir ortaya konması beklenen projelerdir. Proje kapsamında ortaya konması beklenen yenilikçi uygulamalara 'fikri çıktı' denmekte ve bu çıktıların hedef gruplardaki kurum ve bireylere yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Proje başvurusu yapan kurumlar ilgili sektörlerden bu alanı seçerek projelerini sunabilmektedirler.
- B. İyi uygulamaların değişimini kapsamında yer alan stratejik ortaklıklar: Kurumlar arası iş birliğini kuvvetlendirmeye ve farklı sektörlerde faaliyet gösteren kurumların halihazırda var olan iyi uygulamaları uluslararası düzeyde geliştirerek bu uygulamaların farklı ülkelerde kullanılması ve yaygınlaştırılması beklenmektedir. Bu proje türünde ortaya yenilikçi bir ürün veya uygulama konması beklenmemekte, var olan iyi uygulamaların paylaşılması desteklenmektedir.

Stratejik ortaklıkların genel öncelikleri olduğu gibi sektöre göre öncelikleri de olmaktadır. Bu öncelikler her yıl Erasmus+ program rehberinde ilan edilmekte ve kurumlar bu önceliklere göre projelerini geliştirmektedirler. Ortaklıkta en az 3 farklı program ülkesinden 3 kurumun yer alması beklenir.

Politika reformuna destek (KA3)

Ana eylem 3 (KA3) yapılandırılmış diyalog: gençler ve karar alıcılar arasında gençlik alanında toplantılar içeren faaliyettir. Bu kapsamda gençlerle karar alıcıları bir araya getirerek yenilikçi politika geliştirme, bilgi alışverişinde bulunma ve politika diyalogu oluşturma imkânı verilir. AB üyesi olan ve olmayan ülkeler arası iş birliği ve iyi uygulamaların

paylaşımına olanak sağlarken politika gelişiminde gençlerin ihtiyaç ve önerilerini de dikkate alan faaliyetlerdir.

Özel eylem 1: Spor destekleri

Spor programı 2014 itibariyle Erasmus+ programı çatısı altında özel eylem olarak yer almaya başladı. Bu özel eylemin amacı Avrupa genelinde spor faaliyetlerinin geliştirilmesi, farkındalığının artırılması ve bireyleri spor alanında bilinçlendirme olarak nitelendirilebilir. Spor alanındaki projeler merkezi projeler kapsamında yer alan ve başvurusu Brüksel merkezli Avrupa Komisyonu Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür Yürütme Ajansına yapılmaktadır. Bu kapsamdan desteklenen faaliyetler ise spor alanında büyük ölçekli veya küçük ölçekli ortaklıklar ile kâr amacı gütmeyen spor etkinlikleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Spor projeleri ile geliştirilmesi beklenen konular ise;

- Her yaşta bireyler için sağlık bir yaşam biçimi oluşturma
- Spor vasıtasıyla eğitimi pekiştirme
- Sporda şiddet, ayrımcılık, ırkçılık, şike ve doping ile mücadele etme
- Sporda cinsiyet eşitliğine katkıda bulunma
- Sporda gönüllülük bilinci ve kaynaşmayı sağlama olarak sıralanabilir (Türkiye Ulusal Ajansı, n.d.).

Özel eylem 2: Jean Monnet

Yükseköğretim kurumları arasında Avrupa entegrasyonu kapsamında özel olarak Jean Monnet programına finansman sağlanmaktadır. Faaliyet alanı özellikle AB hukuku, ekonomisi, diplomasisi, tarihi, siyasi ve idare araştırmaları gibi AB özelindeki konulara odaklanmaktadır. Bu konular vasıtasıyla üniversite öğrencileri ve gençlerin AB konularında yetkinlik kazanmalarına olanak sağlama ve ayrıca eğitim camiası ile politika yapımcıları arasındaki iletişimi güçlendirmeyi hedefler.

2.3. Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT)

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT), insanoğlunun hayatına girmesiyle bireylerin etkileşim kurma biçimlerini şekillendirmede ve bilgi alışverişini kolaylaştırmada önemli bir rol oynamıştır. BİT UNESCO tarafından, "bilgi teknolojisinin diğer ilgili teknolojilerle, özellikle de iletişim teknolojisiyle birleşimi" olarak tanımlanmıştır (UNESCO, 2002). Son 20 yıl içerisinde, BİT'in gelişimi hızlı olmuş ve neredeyse her gün yeni teknolojiler ortaya

çıkmiştir. Özellikle Web 2.0'ın 2000'li yılların başında tanıtılması ve yaygınlaşması internetin statik kullanımını kullanıcının içerik oluşturmaya yaptığı katkılarla dinamik hale getirmiştir.

Günümüzde BİT, birbirimizle iletişim kurma şeklimizden çalışma, eğitim ve hatta sosyalleşme biçimimize kadar günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Teknolojinin gelişmesi eğitimi de doğrudan etkilemiş, BİT kullanımı yaygınlaşmaya başlamış (Gökmen, Akgün ve Kartal, 2014) ve özellikle kullanım kolaylığı sayesinde Web 2.0 araçları eğitim alanında sıklıkla kullanılır hale gelmiştir (Korucu ve Gündoğdu, 2014).

BİT araçlarının eğitimde yaygın olarak kullanılmasında öğrenciye sağladığı bilgiye hızlı ulaşma, zamandan tasarruf ve öğrenmeyi kolaylaştırmasıdır (Lawless ve Pellegrino, 2007). Eğitimciler ise bilgiyi multimedya araçlarını kullanarak daha kolay aktarma, zamanı etkin kullanma ve etkileşimi artırma konusunda kolaylık sağlamıştır. Eğitimde yaygın olarak kullanılan BİT araçları bilgisayar, tablet, projeksiyon, etkileşimli tahtalar, eğitsel yazılımlar, web siteleri, eğitici ses, görüntü ve videolar, eğitici mobil uygulamalar, sanal ve artırılmış gerçeklik uygulamaları ve yapay zekâ araçları örnek olarak verilebilir.

Eğitimciler kendilerini yenilemek ve mesleki becerilerini artırmak için BİT araçlarının kullanımını konusunda yetkinliklerini geliştirmek için çeşitli hizmet içi eğitimlere katılmaktadırlar. Teknolojinin çok hızlı gelişmesi ve eğitim alanında da teknolojik yeniliklerin her geçen gün artması bu eğitim ihtiyacını sürekli hale getirmiştir. Bu nedenle eğitim kurumları ve eğitimciler yerel, ulusal ve uluslararası eğitim fırsatlarını değerlendirmektedirler. Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları farklı ülkelerden eğitimcilerin uluslararası düzeyde faydalandığı eğitim fırsatlarından birisi olmuştur.

2.4. Erasmus+ Programı ve Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Erasmus+ programının tüm faaliyet alanlarında BİT tabanlı metodolojilerin geliştirilmesi, bireylerin BİT araçlarını kullanım becerilerinin artırılması ve açık eğitim kaynaklarının geliştirilmesi hedefleri yer almaktadır (European Commission, 2021). Bu kapsamda Erasmus+ proje başvurularında desteklenen konulardan birisi “BİT – yeni teknolojiler – dijital beceriler” dir. Erasmus+ proje sonuçları platformu verilerine göre 2014-2020 yılları arasında BİT – yeni teknolojiler – dijital beceriler konusu en fazla hibe alan üçüncü konu olmuştur (Erasmus+ Project Results, n.d.).

Covid-19 salgını, insanların yaşam ve çalışma biçimlerine derin etkiler bıraktığı gibi eğitimde dijitalleşme ve yeni teknolojilerin entegrasyonu noktasında da ülkelere ve kurumlara

dijital dönüşümün önemini vurguladı. Dünya genelinde salgınla birlikte eğitim kurumlarının ve üniversitelerin kapanmasıyla birlikte BİT, öğrencilerin eğitim almaya devam etmelerini sağlamada çok önemli bir araç haline geldi. Ancak okulların hem dijital altyapı hem de personel yetkilikleri bakımından yetersiz kalması Avrupa Komisyonunu bu alanda daha fazla önlem almaya sevk etmiştir. Bu kapsamda dijital dönüşüm, çevrimiçi eğitim kaynaklarının zenginleştirilmesi ve personel yetkinliklerinin artırılmasına yönelik Erasmus+ kapsamında ek çağrıya çıkmıştır. Erasmus+ programının 2021-2027 döneminde de BİT programın en önemli önceliklerinden birisi olarak ilan edilmiştir.

2.5. İlgili Araştırmalar

Dolapçioğlu ve Girişken (2022) tarafından yürütülen çalışmada Erasmus+ programının genel işleyişi, 2021-2027 döneminde uygulanacak programın hedefleri, alt programlarının tanıtımı yer almıştır. Proje alt programlarında yeni uygulanan program kodları, süresi, bütçesi ve hedefleri gibi genel bilgiler verilmiştir. Ayrıca ortaklık projelerinde hangi platformlardan ortak bulunabileceği hakkında da bilgi verilmiştir.

Cebeci ve Alcı (2022) tarafından yürütülen çalışmada Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliğine (KA101) katılan öğretmenlerin görüşleri alınarak projelerin genel değerlendirmesi yapılmıştır. Araştırma 2018-2019 yılları arasında projelerde yer alan 20 öğretmenle sınırlandırılmıştır. Elde edilen verilerde katılımcıların yer aldıkları kurslardan yüksek verim elde ettikleri görüşü ortaya çıkmıştır. Öğretmenler ayrıca aldıkları kurslardan sonra sınıflarında web 2.0 araçları ve kodlama gibi araçları kullanarak derslerini zenginleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Bu da eğitimde kaliteyi artırdığını ve öğrencilerin derse ilgisini olumlu yönde etkilediği sonucunu ortaya koymuştur.

Duman (2020) tarafından yapılan çalışmada Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık anabilim dalında öğrenim gören öğretmen adaylarının görüşlerine yer verilmiştir. Veriler başvuru süreci, yurt dışında geçirilen eğitim süreci beş farklı tema ile incelenmiştir. Öğretmen adaylarının katıldıkları faaliyet sonrası kendilerinden dönüt alınmadığını, alınacak dönütlerle gelecek faaliyetlerin daha etkili olacağını ifade etmişlerdir.

Öztürk (2015) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde 2007-2014 yılları arasında yürütülmüş Comenius programına katılım sağlamış öğretmenlerin hareketlilik programlarının etkililiği yönündeki görüşleri ele alınmıştır. Araştırma Antalya ili ile sınırlandırılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgularda katılımcı öğretmenlerin Comenius programı

hakkında yeterli bilgiye sahip olmasalar da programın olası faydalarını göz önünde bulundurarak yer aldıklarını belirtmişlerdir. Proje faaliyetine katılmanın öğretmenlerin özgüvenlerini artırmada olumlu katkı sağladığı ortaya konmuştur.

Lopez ve Lopez (2021) gerçekleştirdikleri araştırmada İspanya’da Erasmus+ KA101 kapsamında yürütülen projelerin değerlendirmesi yapılmıştır. KA101 projelerinin öğretmen eğitimlerine hangi yönlerden katkı sağladığı, hangi uluslararası hareketliliğin daha çok seçildiği, programın okul yönetimlerine katkısı ve Covid-19 salgını sürecinin projelere olan etkisi incelenmiştir. Elde edilen veriler sonucunda Erasmus+ KA101 başvurularının İspanya’da her yıl arttığının, öğretmenlerin en çok işbaşı gözlem faaliyetini tercih ettiğinin, projelerin tanıtımının ve yaygınlaştırılmasının artırılması gerektiği bulguları ortaya çıkmıştır.

Alonso De Castro ve García-Peñalvo (2020) yaptıkları çalışmada Erasmus+ proje sonuçları platformunda yer alan e-öğrenme ile ilgili projelerin genel bir incelemesi yapılmıştır. Elde edilen bulgularda KA1 ve KA2 alanlarında 50 adet proje incelenmiştir. Bu elli projenin iyi uygulama örneği ve başarı hikayesi etiketlerine sahip olduğu görülmüştür.

García-Peñalvo ve Alonso De Castro’nun 2021 yılında yaptıkları “Öğrenme ile ilgili Erasmus+ projelerinde öğretmen mesleki gelişimi için BİT metodolojileri” isimli çalışmada ise Erasmus+ proje sonuçları platformundan süzdükleri BİT konulu proje yürüten 187 kuruma anket uygulanmıştır. Özellikle, bu projelere katılan öğretmenler tarafından BİT araç ve gereçlerinin kullanımı ve BİT eğitimi ilgili araştırmanın ana hedefleri olmuştur. Yapılan araştırmada Erasmus+ proje faaliyeti kapsamında en çok kullanılan dijital araçlar (web 2.0), BIT araçları ve proje kapsamında BIT konusunda en çok yaptıkları eğitim faaliyeti hakkında veri toplanmıştır. Araştırma sonucuna göre katılımcılar temel web 2.0 araçlarının yanı sıra sunum araçları ve işbirlikçi araçları sık kullandıklarını belirtmişler, BİT araçları olarak laptop, bilgisayar, tablet ve cep telefonu beklenildiği üzere en yaygın kullanılan araçlar olmuş ve eğitim konusunda başka öğretmenlerin eğitimine katılma ve BİT araçları kullanılan bir dersi gözlemlenme sıklıkla yapılan eğitim çalışmaları olmuştur. Öğretmenlerin BİT araçları, cihazları ve eğitimiyle ilgili davranışlarında eğitim alanına bağlı olarak bazı farklılıklar tespit edilmiş olsa da, uluslararası düzeyde en çok kullanılan araçlarla paralellik gösterdiği görülmüştür.

Furka ve Johnsen’in 2017 yılında yaptığı çalışmada kısa süreli Erasmus+ eğitim kurslarının yabancı dil öğretmenlerinin gelişimleri üzerine etkisi incelenmiştir. Elde edilen

bulgulara göre katılımcı öğretmenler başka bir ülkede alınan eğitimin motivasyonlarına olumlu katkı sağladığını, bilgilerini tazelediklerini ve başka ülkelerdeki öğretmenlerin de benzer sorunlar yaşamasının kendilerini geliştirmede olumlu katkı sağladığını ortaya koymuştur. Ayrıca veriler tüm katılımcıların fırsat olması halinde tekrar Erasmus+ hareketlilik projelerinde yer almak istediklerini de ortaya koymuştur.

Baranowski (2017) yaptığı çalışmada Erasmus+ projelerinin katılımcıların dijital becerilerini geliştirmedeki etkisi üzerinde durulmuştur. Projelere katılmadan önce birçok dijital araç ve uygulamadan habersiz olan katılımcıların bu sayede bu araçlardan haberdar olduğu ve kullandıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Katılımcıların dijital becerileri geliştirmesinin yanı sıra yabancı dil öğrenimini de geliştirdikleri ortaya konmuştur. Öğretmenler ve öğrenciler her ne kadar proje sürecinde kayda değer gelişim göstermiş olsalar da daha iyi bir eğitim için kendilerini geliştirmeye ihtiyaçları olduğu ortaya konmuştur. Ayrıca kurumlara ve bireylere projelerde yer alma konusunda teşviklerin yapılarak gelişimin geniş kitlelere ulaşmasının da önemli olduğu vurgulanmıştır.

Voutyra ve Smyrni (2015) yaptıkları çalışmada “Spreading the virus of active learning” isimli Erasmus+ KA101 okul eğitimi personel hareketliliği projesi özelinde elde edilen öğretmen deneyimleri üzerinde durulmuştur. Projede yer alarak farklı ülkelerde öğretmenlerle eğitim ağı kurma, iyi uygulamaları paylaşarak okulda uygulama ve öğrencilerini daha iyi motive edebilme şansı elde ettiklerini vurgulamışlardır. Ayrıca proje katılımcılarına uygulanan değerlendirme anketi sonucunda projenin katılımcıların aktif öğrenme sürecinde yer alarak motivasyonlarının arttığını, öğrencilerinin yeni uygulamalar sayesinde etkinliklere katılımın arttığını ve daha olumlu sınıf ortamının oluşturulmasına katkı sağladığı ortaya konmuştur. Ayrıca bu tarz projelerde yer alan öğretmenlerin kişisel gelişimlerine yönelik yurtdışında eğitim ve seminerlere teşvik ettiği, edindikleri becerileri meslektaşlarıyla paylaşma isteklerinin arttığı ve projede yer alan birkaç öğretmenin okulun geneline olumlu katkı sağladığı belirtilmiştir.

Erasmus+ KA101 okul eğitimi personel hareketliliği projelerinin etkililiği ve sürdürülebilirliği alanında yapılan en kapsamlı çalışmalardan birisini Estonya’dan Tartu Üniversitesi gerçekleştirmiştir. Piksööt, Janni ve Harro-Loit (2016) yılında gerçekleştirdiği bu araştırmada öğretmen, öğrenci ve veli olmak üzere 975 kişiden veri toplanmıştır. Çevirim içi anket ve odak grup çalışmalarının sonucunda elde edilen verilere katılımcı öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu yer aldıkları eğitim içeriğinden memnun kalmanın yanı sıra kültürlerarası

etkileşim ve deneyim paylaşımından da faydalandıklarını belirtmişlerdir. Hareketliliğe katılan öğretmenlerin genel tutumlarında en büyük değişiklik farklı ülke eğitim sistemleri ve kültürleri hakkında bilgi sahibi olma ve yeniliklere açık hale gelme olarak ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu faaliyetlerden sonra öğretmenlerin kendi okullarından ve işinden memnuniyet düzeyinin arttığı gözlemlenmiştir. Öğrenci ve velilerden elde edilen veriler de olumlu yönde olmuştur. Öğrencilerin hareketliliğe katılan öğretmenlerinde gördükleri değişiklikleri yeni teknolojileri daha aktif kullanma, yeni öğretim yöntemleri uygulama ve yabancı dil becerilerinde artış olarak sıralamışlardır. Veliler ise öğretmenlerin uluslararası faaliyette yer almasının mesleki gelişimlerine olumlu katkı sağladığını, okulun gelişimini teşvik ettiği ve çocuklarının öğretimini geliştirdiği konusunda hemfikir oldukları görülmüştür. Sonuç olarak, Erasmus+ KA101 okul eğitim personel hareketliliği projelerinin okulların kendi bütçeleri ile gerçekleştiremeyeceği uluslararası hizmet içi eğitimlere olanak sağlaması öğretmenler ve okullar için mükemmel imkân olarak değerlendirilmektedir. Proje faaliyetlerinin yaygınlaştırılması ve etkisinin tüm personel üzerinde artırılması hususlarında 2015 yılında Damkuvienė, Valuckienė ve Balčiūnas'ın Litvanya'da yaptıkları araştırmaya benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Damkuvienė, Valuckienė ve Balčiūnas'ın 2015 yılında Litvanya özelinde yaptıkları araştırma raporunda Erasmus+ programı ana eylem 1 okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) projelerinin etki ve sürdürülebilirliğinin bir analizini sunmaktadırlar. Rapor, 2014 yılında verilen Erasmus+ KA101 kapsamında hareketliliğe katılan ve katılmayan personel, öğrenciler, veliler ve okullar üzerindeki faydalarını, algılarını ve etkisini kapsamaktadır. Bulgular, programın etkinliğini ve sürdürülebilirliğini artırmaya yönelik tavsiyeleri de içermektedir. Araştırmanın temel bulguları arasında Erasmus+ KA101 hareketliliğinin belirlenen okul ihtiyaçlarının karşılanmasına katkıda bulunduğu ve okulların stratejik gelişimine fayda sağladığı yer almaktadır. Hareketliliğe katılan personelin %90'ından fazlası, hareketliliğin okul hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olduğunu ve proje kaynaklı değişikliklerin okulun stratejisiyle bağlantılı olduğunu düşünmektedir. Hareketliliğe katılmayan personel ise bu proje faaliyetlerinin ve çıktılarının daha fazla yaygınlaştırılması gerektiğini ve proje hedeflerinin tam anlamıyla gerçekleştirilebilmesi için hareketliliğe katılmayan personele daha etkin bir uygulama eğitimi yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Rapor, programla ilgili bilgilerin daha iyi yaygınlaştırılmasını, katılımcılara verilen desteğin artırılmasını ve okullar ile diğer paydaşlar arasındaki iş birliğinin geliştirilmesini de tavsiye etmektedir. Ayrıca araştırma Erasmus+ KA101 projelerinin bireyler, okullar ve toplumlar

üzerindeki etkisini takip etmek ve değerlendirmek için daha sistematik bir yaklaşım geliştirilmesini önermektedir.

Nordhagen ve Dahle'in 2017 yılında hazırladıkları Erasmus+ programının Norveç'te uygulanma ve etki raporu Erasmus+ programının KA1, KA2 ve KA3 alan ve alt programlarında proje yürütmüş 23 kurumdan 61 kişi ile görüşme gerçekleştirilerek oluşturulmuştur. Norveç'te Erasmus+'ın uygulanması ve etkisine ilişkin bu araştırma raporuna göre, Erasmus+ programı alanlar ve sektörler içinde ve arasında önemli faydalar ve olumlu sinerjiler yarattığı vurgulanmıştır. Programın, eğitim ve gençlik alanlarının uluslararasılaşması için önceki programlara kıyasla daha bütüncül ve tutarlı bir yaklaşımı olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, AB fonların dağıtımı, idari prosedürler ve teknik çözümler gibi iyileştirilmesi gereken alanlar bulunduğu belirtilmiştir. Genel olarak Norveç'teki yararlanıcılar, programın ana yapısının bir sonraki program döneminde de devam ettirilmesi gerektiğine inanmaktadır.

Günbayı ve Vezne (2016) yaptıkları vaka çalışmasında Erasmus+ ana eylem 1 faaliyetine katılan lise öğretmen ve idareci görüşlerine yer vermişlerdir. Araştırma projede yer alma nedenleri, proje hazırlık sürecinde yapılması gereken görevler ve proje sayesinde elde edilen faydalar olmak üzere üç ana tema üzerine yoğunlaşmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenler Erasmus+ projesine katılmanın kendilerine mesleki gelişim fırsatları sunduğunu düşünmektedirler. Ayrıca, projenin öğrencilerin yabancı dil becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu ve kültürel farkındalıklarını arttırdığını düşünmektedirler. Ancak, bazı öğretmenler projenin uygulanmasının zorlu olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin alanlarına özgü mesleki gelişimleri ve yenilikleri takip edebilmeleri için Erasmus+ kapsamındaki eğitim fırsatlarından daha fazla haberdar edilmeleri gerektiği tavsiyesinde bulunulmuştur.

Dolga v.d (2015) Erasmus hareketliliğinin katılımcılar üzerindeki eğitimsel, mesleki, kültürel, kişilerarası ve diğer düzeylerdeki etkilerini vurgulamaktadır. 89 katılımcı ile yapılan araştırmada hareketliliğin öğrencilerin başka bir ülkede yaşam, kültürlerarası etkileşim ve mesleki gelişim üzerinde en fazla olumlu sonuç ortaya koyduğu görülmüştür. Erasmus hareketliliğinin sosyal ve kültürel olarak bireyleri yeniliklere açık olmaya teşvik ettiği, yabancı dil becerilerini geliştirmenin önemini vurguladığı ve istihdam edilebilirlikte öne çıkardığı sonuçlarını ortaya koymuştur.

Erasmus+ KA102 mesleki eğitim öğrenci ve personel hareketliliği alanında Yılmaz (2019) tarafından yapılan çalışmada AB projelerinde katılımcı olarak yer almış özel eğitim okullarındaki öğretmen ve idarecilerin görüşlerine başvurulmuştur. 2016 yılında projesi kabul edilmiş 8 okulda 139 öğretmen ve idareci ile yapılan araştırmada katılımcıların projelere olumlu baktıkları gözlemlenmiştir. Diğer araştırmalardaki sonuçlara benzer olarak Erasmus+ projelerinin katılımcıların kişisel gelişimlerine, sosyal gelişimlerine yabancı dil becerilerine, kültürel farkındalıklarına olumlu katkı sağladığı, kurumlara ise farklı yöntem ve tekniklerin transfer edilmesi sayesinde kurumsal gelişime olumlu katkı sağladığı düşünülmektedir.

Zengin (2022) yüksek lisans tezinde okul yöneticilerinin Erasmus+ projelerine olan katkılarının proje sürekliliği açısından değerlendirmesi konusunu araştırmıştır. Okullarında Erasmus+ projesi yürütülmüş 17'si Türk 8'si 5 farklı ülkeden olmak üzere 25 katılımcı bu araştırmada yer almıştır. Araştırma sonucuna göre okul yöneticisinin projelere olan tutumu, liderlik etmesi, teşvik edici olması okullarda proje sürekliliğinin olmasına olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Projelerde yer alma sebebinde ise Avrupalı ve Türk katılımcılar arasında farklar ortaya çıkmıştır. Avrupalı katılımcılar ulus ötesi ortaklıklar ve bağlantılar kurmak en çok benimsenen sebep olmasına rağmen Türk katılımcıların ilk amacı yurtdışına çıkmak olarak belirtilmiştir. Araştırmaya göre projelerin okulun gelişimine olumlu katkı sağladığı, proje sürekliliğinde işbirlikçi ve demokratik bir okul ortamının önemli olduğu ve öğretmenlerin mesleki gelişimine büyük katkı sağladığı görülmüştür.

Mulcar (2019) ve Oruç (2022) yüksek lisans tezlerinde Erasmus+ KA2 ortaklık projelerinde kültürlerarası iletişim ve duyarlılık konusu araştırılmıştır. Mulcar projelerde yer alan öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık ve yabancı dile olan tutumlarını incelerken Oruç ise öğretmen ve idarecilerin kültürlerarası iletişimini araştırmıştır. Her iki araştırmada da benzer sonuçlar elde edildiği görülmüştür. Erasmus+ projelerinin hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin kültürlerarası etkileşime, diğer kültürlere saygıya, yabancı dil becerilerini geliştirmeye duyarlığa ve hoşgörü kültürüne daha açık oldukları görülmüştür.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

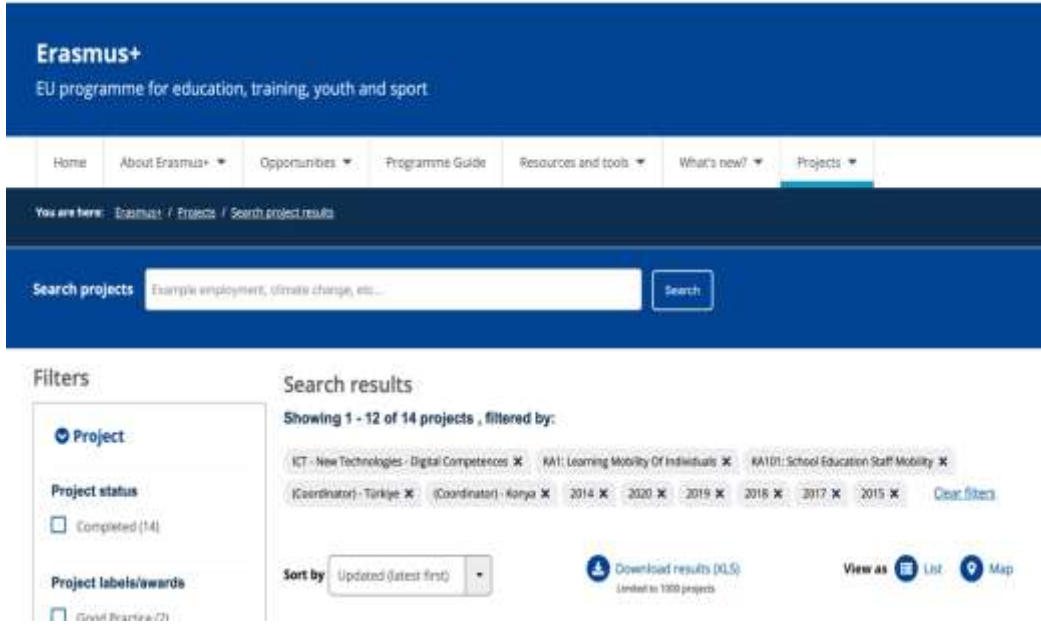
Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırma grubu, veri toplama araç ve teknikleri, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi üstünde durulacaktır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karma yöntemdeki araştırmalar bir nicel ve bir nitel verinin bir arada kullanılmasıyla gerçekleştirilmektedir (Greene, Caracelli ve Graham, 1989). Creswell ve Plano Clark'a (2018) göre ise, karma araştırma yöntemleri "hem nitel hem de nicel biçimleri birleştiren veya ilişkilendiren bir sorgulama yaklaşımı olarak nitelendirilmektedir. Ayrıca karma araştırma yöntemleri, araştırma bulgularında daha fazla geçerlilik ve güvenilirlik sağlayabilir. Teddlie ve Tashakkori'nin (2006) iki yönetimin bir arada kullanılması araştırmanın geçerliliğini artırabileceğini ortaya koymuştur. Bu çalışmada Konya ilinde görev yapan ve 2014-2020 yılları arasında BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) projesinde yurtdışı hareketliliğe katılmış öğretmenlerin ve idarecilerin görüşleri alınmıştır. Bu çalışmada karma yöntem desenlerinden biri olan iç içe karma desen kullanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın çalışma grubunu Konya ilinde 2014-2020 yılları arasında yürütülmüş BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği (KA101) katılmış 62 öğretmen oluşturmaktadır. Bu katılımcılardan 52'si araştırmanın nicel bölümünde, 10'u ise nitel bölümünde yer almıştır. Araştırmaya proje konusu uygun olan kamu okulları ve özel okullar dâhil edilmiştir. Okulların seçilmesinde Erasmus+ proje sonuçları platformunda filtreler kullanılarak hangi okulların bu alanda proje yürüttüğü tespit edilmiştir. Buna göre 14 okulda bu alanda proje yürütülmüş olduğu belirlenmiştir. Örneklemenin belirlenmesinde okul türü, yaş, kıdem veya cinsiyet gibi alanlarda kısıtlama yapılmamıştır. Örneklemenin belirlenmesinde basit seçkisiz yöntem tercih edilmiştir.

Şekil 3.1. Araştırma evreni ve örneklemini oluştururken kullanılan filtrelerin ekran görüntüsü (Erasmus+ Project Results, n.d).

Şekil 3.1 de görüldüğü üzere araştırma evreni ve örneklemini oluştururken projelerin yürütüldüğü yıllar, proje teması, hangi alanda yürütüldüğünü gösteren filtre (KA101, 102, vb.), ülke ve şehir şeklinde filtreleme yapılarak hangi okulların ve projelerin dahil edileceği tespit edilmiştir.

3.2.1. Nicel yöntemle yönelik demografik bilgiler

Çalışmanın nicel bölümünde nicel araştırma yöntemlerinden olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli kullanma büyük bir popülasyona sahip bir evrende, evrenin tamamını veya onu temsil edebilecek niteliklere sahip bir örneklem grubu hakkında genel bir yargıya varılması amaçlanmaktadır (Karasar, 2005).

Tablo 3.1. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Cinsiyet	Kadın	24	46,2
	Erkek	28	53,8
Toplam		52	100

Tablo 3.1' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %46,2'sini (N=24) kadın öğretmen ve idareciler %53,8'ini (N=28) erkek öğretmen ve idareciler oluşturmaktadır.

Tablo 3.2. Katılımcıların Yaş Dağılımı

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
	23-29	8	15,4
	30-39	9	17,3

Yaş aralığı	40-49	22	42,3
	50-59	12	23,1
	59'un üstü	1	1,9
	Toplam	52	100

Tablo 3.2' ye göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %15,4'ü (N=8) 23-29 yaş aralığında, %17,3'ü (N=9) 30-39 yaş aralığında, %42,3'ü (N=22) 40-49 yaş aralığında, %23,1'i (N=12) 50-59 yaş aralığında ve %1,9'u ise (N=1) 59'un üstü yaş aralığında yer almaktadır. Tabloya göre proje hareketliliklerinde en fazla katılımcı 40-49 yaş aralığı öğretmen ve idareciler oluştururken en az katılımcı ise 59 yaş üstü öğretmen ve idareciler oluşturmuştur.

Tablo 3.3. Katılımcıların Öğrenim Durumu

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Öğrenim durumu	Lisans	39	75
	Yüksek Lisans	12	23,1
	Doktora	1	1,9
	Toplam	52	100

Tablo 3.3' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %75'i (N=39) lisans mezunu, %23,1'i (N=12) yüksek lisans mezunu ve %1,9'u (N=1) ise doktora mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Katılımcıların Kıdem Durumu

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Kıdem durumu	1-5	4	7,7
	6-10	3	5,8
	11-15	8	15,4
	16-20	8	15,4
	21 ve üstü	29	55,8
	Toplam	52	100

Tablo 3.4' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %7,7'si (N=4) 1-5 yıl, %5,8'i (N=3) 6-10 yıl, %15,4'ü (N=8) 11-15 yıl, %15,4'ü (N=8) 16-20 yıl ve %55,8'i (N=29) 21 ve üstü yıl kıdeme sahiptir.

Tablo 3.5. Katılımcıların Yabancı Dil Seviyesi

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Yabancı dil seviyesi	Temel düzey	28	53,8
	Orta düzey	14	26,9
	İleri Düzey	10	19,2
	Toplam	52	100

Tablo 3.5' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %53,8'i (N=28) temel düzey, %26,9'u (N=14) orta düzey ve %19,2'si (N=10) ileri düzey yabancı dil seviyesine sahiptir.

Tablo 3.6. Katılımcıların Branş Dağılımları

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Branş	Sınıf Öğretmeni	15	28,8
	İngilizce	9	17,3
	Okul Öncesi	5	9,6
	Matematik	3	5,8
	Fen Bilgisi	3	5,8
	Diğer	3	5,8
	Kimya	2	3,8
	Bilişim Teknolojileri	2	3,8
	Rehberlik	2	3,8
	Coğrafya	1	1,9
	Sosyal Bilgiler	1	1,9
	Edebiyat	1	1,9
	Fizik	1	1,9
	Din Kültürü	1	1,9
	Meslek Dersleri	1	1,9
	Beden Eğitimi	1	1,9
Biyoloji	1	1,9	
Toplam		52	100

Tablo 3.6' ya göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %28,8'i (N=15) en fazla sınıf öğretmeni oluştururken onu %17,3 (N=9) ile İngilizce ve %9,6 (N=5) ile okul öncesi takip etmektedir. En az katılımcı olan branşları ise %1,9 (N=1) ile Coğrafya, Sosyal Bilgiler, Edebiyat, Fizik, Din Kültürü, Meslek Dersleri, Beden Eğitim ve Biyoloji branşları oluşturmaktadır.

Tablo 3.7. Katılımcıların Önceki Yurtdışı Tecrübesi

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Daha önce yurtdışı tecrübe durumu	Hayır	28	53,8
	Evet	24	46,2
Toplam		52	100

Tablo 3.7' ye göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %53,8'i (N=28) daha önce hiç yurt dışına çıkmamış, %46,2'sinin ise (N=24) daha önce yurtdışı tecrübesi bulunmaktadır.

3.2.2. Nitel yönteme yönelik demografik bilgiler

Araştırmanın nitel bölümünde olgubilim deseni tercih edilmiştir. Olgubilim çalışmaları genellikle, yaşanmış deneyimlerin daha derinlemesine anlaşılmasına odaklanan

(Jasper, 1994; Miller, 2003), halihazırda farkında olduğumuz veya duyduğumuz olgular ile ilgili daha kapsamlı bilgi edinmek için kullanılan bir nitel araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Tablo 3.8. Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Cinsiyet	Kadın	5	50
	Erkek	5	50
Toplam		10	100

Tablo 3.8' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %50'sini (N=5) kadın öğretmen ve idareciler %50'ini (N=5) erkek öğretmen ve idareciler oluşturmaktadır.

Tablo 3.9. Katılımcıların Yaş Dağılımı

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Yaş aralığı	30-39	2	20
	40-49	5	50
	50-59	3	30
Toplam		10	100

Tablo 3.8' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %20'si (N=2) 30-39 yaş aralığında, %50'si (N=5) 40-49 yaş aralığında, %30'u (N=3) 50-59 yaş aralığında yer almaktadır.

Tablo 3.10. Katılımcıların Öğrenim Durumu

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Öğrenim durumu	Lisans	8	80
	Yüksek Lisans	2	20
Toplam		10	100

Tablo 3.10' a göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %80'i (N=8) lisans mezunu, %20'sinin (N=2) yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11. Katılımcıların Kıdem Durumu

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
Kıdem durumu	11-15	2	20
	16-20	2	20
	21 ve üstü	6	60
Toplam		10	100

Tablo 3.11' e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %20'si (N=2) 11-15 yıl, %20'si (N=2) 16-20 yıl ve %60'ı (N=6) 21 ve üstü yıl kıdeme sahiptir.

Tablo 3.12. Katılımcıların Yabancı Dil Seviyesi

Tanımlayıcı Özellik	Grup	<i>n</i>	%
---------------------	------	----------	---

Yabancı dil seviyesi	Temel düzey	5	50
	Orta düzey	2	20
	İleri Düzey	3	30
Toplam		10	100

Tablo 3.12'ye göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %50'si (N=5) temel düzey, %20'si (N=2) orta düzey ve %30'u (N=3) ileri düzey yabancı dil seviyesine sahiptir.

Tablo 3.12. Katılımcıların Branş Dağılımları

Tanımlayıcı Özellik	Grup	n	%
Branş	Sınıf Öğretmeni	4	40
	İngilizce	3	30
	Okul Öncesi	1	10
	Coğrafya	1	10
	Biyoloji	1	10
Toplam		10	100

Tablo 3.12' ye göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %40'ı (N=4) sınıf öğretmeni, %30'u (N=3) ile İngilizce ve %10'u (N=1) ile okul öncesi, coğrafya ve Biyoloji takip etmektedir.

Tablo 3.13. Katılımcıların Önceki Yurtdışı Tecrübesi

Tanımlayıcı Özellik	Grup	n	%
Daha önce yurtdışı tecrübe durumu	Hayır	7	70
	Evet	3	30
Toplam		10	100

Tablo 3.13'e göre çalışma grubunu oluşturan katılımcıların %70'i (N=7) daha önce hiç yurt dışına çıkmamış, %30'unun ise (N=3) daha önce yurtdışı tecrübesi bulunmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araç ve/veya Teknikleri

Yapılan çalışmada nicel verileri toplamak için anket ve nitel verileri toplamak için ise görüşme formundan yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu dört bölüm ve 40 maddeden; görüşme formu ise üç bölüm ve 10 maddeden oluşmaktadır. Araştırma için Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır.

Demografik verilerin toplanması amacıyla 15 soru yöneltilmiştir. Bu sorulardan 7 tanesi katılımcının yaş, branş ve dil becerisi gibi katılımcıya özgü verileri 8 tanesi ise çalıştığı kurumu ve kurumun projesi hakkında bilgi toplama amaçlı sorulmuştur.

Nicel verilerin toplanması için öncelikle 50 soru hazırlanmış ancak soruların incelenmesi sonrası 40 soruya düşürülmüştür. Sorular 5'li likert şeklinde hazırlanmış 1= "kesinlikle katılmıyorum" 2= "katılmıyorum" 3= "fikrim yok" 4=katılıyorum ve 5=" kesinlikle katılıyorum" şeklinde bir derecelendirme yapılmıştır. Nitel verilerin toplanması için oluşturulan 12 soru inceleme sonrası 10 soruya düşürülmüştür. Sorular açık uçlu sorular şeklinde katılımcılara uygulanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Nicel veriler Google formlar üzerinden okullara resmi yazı ile ve katılımcılara araştırmacı tarafından ulaşılarak uygulanmıştır. Nitel verileri toplamak için görüşme formu yüz yüze ve Zoom üzerinden çevrim içi olarak toplanmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Nicel veriler bilgisayarda SPSS (statistical package for social sciences) 26 programına kaydedilerek analiz edilmiştir. Verilerin analizinde ilk olarak hangi testlerin (parametrik/nonparametrik testler) uygulanacağına karar vermek için karşılanması gereken varsayımlar test edilmiştir. Dağılımın normalliğine karar vermek için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testinden yararlanılmıştır. Verilerin çarpıklık-basıklık katsayılarının $\pm 2,0$ arasında olmasından (George ve Mallery, 2010), normal kabul edilmiştir.

Normal dağılım gösteren verilerde bağımsız iki grup karşılaştırmasında t-testi (Independent sample t-testi), ilişkisiz ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında Tek yönlü Varyans (Oneway ANOVA) analizi ve farkın kaynağının belirlenmesi için post-hoc analizi için varyanslarının homojen bulunduğu durumlarda Bonferroni testi, homojen bulunmadığı durumlarda Tamhane's testleri kullanılmıştır. Varyansın homojenliğini belirlemek için Levene istatistiği ile varyansların homojen olup olmadığı tespit edilmiştir. Elde edilen değerlerin anlamlı olup olmadığının yorumlanmasında 0.05 anlamlılık düzeyi ölçüt olarak kullanılmıştır.

Nitel veriler, zoom video kaydı ve görüşme notları ile toplanmıştır. Bu veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. İçerik analizi, bir metnin belirli kurallara dayalı kodlamalarla bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileriyle özetlendiği sistematik ve tekrar edilebilir bir tekniktir (Büyüköztürk vd., 2013). Bu çerçevede, görüşmelerden elde edilen veriler temalar, kategoriler ve kodlar olarak ayrıştırılmıştır. Bu süreçte, nitel araştırma

veri analizi için kullanılan adımları olan verilerin kodlanması, kategorilerin oluşturulması, temaların bulunması ve bulguların yorumlanması basamaklarından yararlanılmıştır.

BÖLÜM 4

4. BULGULAR

4.1. Nicel Verilere Dayalı Bulgular

Bu araştırmada nicel verileri toplamak için oluşturulan 40 soruluk *BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri* isimli anketten yararlanılmıştır.

4.1.1 Güvenirliğine ilişkin bulgular

Araştırma kapsamında BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanlarının güvenilirliklerini test etmek için Cronbach Alfa içsel tutarlılık testine tabi tutulmuştur.

Cronbach Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değerler ile ölçülür ve aşağıdaki değerlerde güvenilirlik sağlanmış olur (Özdamar K. 2002);

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşüktür.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek güvenilirliği kabul edilebilir seviyededir;

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek güvenilirliği yüksektir.

Ölçeklere ve Alt boyutlarına ait Cronbach Alpha katsayıları Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1 Ölçeklerin Cronbach-alpha katsayısı

	Cronbach's Alpha	Sonuç
Projelerin Etkililiği ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği	0,99	Yüksek Seviyede
Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarının kullanımına ilişkin görüşler	0,81	Yüksek Seviyede
Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşler	0,99	Yüksek Seviyede
Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasına ilişkin görüşler	0,99	Yüksek Seviyede

Tablo 4.1’e göre katılımcıların BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf

İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanların güvenilirliği yüksek seviyededir.

4.1.2 Normalliğe İlişkin bulgular

Tablo 4.2 Ölçeklerin Betimsel İstatistikleri İlişkin Bulgular

	Betimsel İstatistikler			
	Min	Max	$\bar{X}$	Ss
Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri	1,02	5	3,85	1,16
Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarının kullanımına ilişkin görüşler	1	5	3,31	1,03
Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşler	1	5	3,92	1,24
Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasında ilişkin görüşler	1	5	3,95	1,23

Tablo 4.2'ye göre katılımcıların BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen puan ortalamaları 1,02-5 arasında olup ortalaması $3,85 \pm 1,16$ 'dır.

Tablo 4.3 Normal Dağılıma Uygunluğuna İlişkin Bulgular

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk			Çarpıklık	Basıklık
	Test İstatist.	sd	p	Test İstatist.	sd	p		
Projelerinin Etkililiği ve Sınıf İçinde Uygulanabilir Olması	0,23	52	0,00	0,77	52	0,00	-1,49	1,08
Erasmus+ projesi öncesi	0,14	52	0,02	0,91	52	0,00	-0,86	-0,07
Hareketlilik süreci	0,28	52	0,00	0,74	52	0,00	-1,57	1,33
Hareketlilik sonrası	0,21	52	0,00	0,79	52	0,00	-1,37	0,82

Tablo 4.3'e göre katılımcıların BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için Kolmogorov Smirnov ve Shapiro-Wilk testi sonuçlarına bakılmış normal dağılım göstermediği ($p < 0,05$) anlaşılmaktadır.

Ancak normal dağılımın diğer göstergeleri olan histogram, normal Q-Q grafiği ve box-plots normal dağılım eğrisinin çizildiği, basıklık çarpıklık katsayıları göz önüne alındığında verilerin normal dağılımdan aşırı sapma göstermediği değerlendirilmiştir. Verilerin çarpıklık-

basıklık katsayılarının $\pm 2,0$ arasında olmasından (George ve Mallery, 2010), normal kabul edilmiştir.

4.1.3 Ölçek ve Boyutların Bazı Değişkenlerle Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Normal dağılım gösteren verilerde bağımsız iki grup karşılaştırmasında t-testi (Independent sample t-testi), ilişkisiz ikiden fazla grupların karşılaştırılmasında Tek yönlü Varyans (Oneway ANOVA) analizi ve farkın kaynağının belirlenmesi için post-hoc analizi için varyanslarının homojen bulunduğu durumlarda Bonferroni testi, homojen bulunmadığı durumlarda Tamhane's testleri kullanılmıştır. Varyansın homojenliğini belirlemek için Levene istatistiği ile varyansların homojen olup olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 4.4 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Öğretmenlerin Branşına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Branşlar	n	$\bar{X} \pm Ss$	t	df	p
Genel Görüş	Sınıf	15	3,61±1,46	-0,97	50	0,41
	Branş	37	3,95±1,03			
Erasmus+ projesi öncesi	Sınıf	15	3,23±1,24	-0,41	50	0,69
	Branş	37	3,36±0,96			
Hareketlilik süreci	Sınıf	15	3,61±1,55	-1,16	50	0,25
	Branş	37	4,05±1,1			
Hareketlilik sonrası	Sınıf	15	3,7±1,54	-0,96	50	0,34
	Branş	37	4,06±1,09			

*P<0,05

Independent sample t-testi

Tablo 4.4'e göre branş öğretmenlerinin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları (3,95±1,03) sınıf öğretmenlerinin puanlarına (3,61±1,46) göre yüksektir. Fakat branşlar aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aynı şekilde öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi, hazırlık aşamasında ve BİT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasına ilişkin görüşlerinden alınan puanların da öğretmenlerin branşlarına göre farklılık göstermemektedir ($p>0,05$).

Tablo 4.5 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Öğretmenlerin Yaşına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Yaş	n	$\bar{X} \pm Ss$	Vr.K	K.T	Sd	K.O	F	p
Genel Görüş	---39	17	3,43±0,86	G.A	3,73	2	1,87	1,41	0,25
	40-49	22	3,41±0,88	G.İ	64,81	49	1,32		
	50-59	13	3,03±1,44	Top	68,54	51			
Erasmus+ projesi öncesi	---39	17	4,35±0,8	G.A	1,45	2	0,72	0,68	0,51
	40-49	22	3,97±1,04	G.İ	52,48	49	1,07		
	50-59	13	3,29±1,77	Top	53,93	51			
Hareketlilik süreci	---39	17	4,17±0,95	G.A	8,39	2	4,20	2,95	0,06
	40-49	22	4,04±1,14	G.İ	69,71	49	1,42		
	50-59	13	3,55±1,65	Top	78,10	51			
Hareketlilik sonrasında	---39	17	3,43±0,86	G.A	3,00	2	1,50	1,00	0,37
	40-49	22	3,41±0,88	G.İ	73,54	49	1,50		
	50-59	13	3,03±1,44	Top	76,55	51			

* $p < 0,05$

Tek yönlü Varyans (Oneway ANOVA)

Tablo 4.5'e göre 40 Yaş ve altındaki öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanlar (4,1±0,85) diğer yaş gruplarına göre yüksektir. Fakat yaşlar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasında ilişkin görüşlerinden alınan puanlarında öğretmenlerin yaşına göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 4.6 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Öğretmenlerin Kıdem Yılına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Kıdem Yılı	n	$\bar{X} \pm Ss$	t	df	p
Genel Görüş	20 yıl ve altı	23	4,08±0,84	1,29	50	0,20
	21 yıl ve üstü	29	3,67±1,35			
Erasmus+ projesi öncesi	20 yıl ve altı	23	3,5±0,8	1,12	50	0,27
	21 yıl ve üstü	29	3,18±1,18			
Hareketlilik süreci	20 yıl ve altı	23	4,29±0,88	1,96	50	0,06
	21 yıl ve üstü	29	3,63±1,42			
Hareketlilik sonrasında	20 yıl ve altı	23	4,14±0,92	0,98	50	0,33
	21 yıl ve üstü	29	3,81±1,43			

* $P < 0,05$

Independent sample t-testi

Tablo 4.6'ya göre kıdem yılı 20 yıl ve altı olan öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları ($4,08 \pm 0,84$) kıdem yılı 21 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanlarına ($3,67 \pm 1,35$) göre yüksektir. Fakat kıdem yılları aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Aynı şekilde öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasında ilişkin görüşlerinden alınan puanlarında öğretmenlerin kıdem yılına göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 4.7 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Öğretmenlerin Cinsiyetine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Cinsiyet	n	$\bar{X} \pm Ss$	t	df	p
Genel Görüş	Kadın	28	$3,79 \pm 1,22$	-0,42	50	0,68
	Erkek	24	$3,93 \pm 1,11$			
Erasmus+ projesi öncesi	Kadın	28	$3,25 \pm 0,98$	-0,48	50	0,63
	Erkek	24	$3,39 \pm 1,11$			
Hareketlilik süreci	Kadın	28	$3,88 \pm 1,28$	-0,25	50	0,80
	Erkek	24	$3,97 \pm 1,22$			
Hareketlilik sonrasında	Kadın	28	$3,89 \pm 1,33$	-0,45	50	0,65
	Erkek	24	$4,04 \pm 1,13$			

* $P < 0,05$

Independent sample t-testi

Tablo 4.7'ye göre erkek öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları ($3,93 \pm 1,11$) kadın öğretmenlerin puanlarına ($3,79 \pm 1,22$) göre yüksektir. Fakat cinsiyetler arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasında ilişkin görüşlerinden alınan puanlarında öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılık göstermemektedir ($p > 0,05$).

Tablo 4.8 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Okulların Proje Sayılarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Proje Sayısı	n	$\bar{X} \pm Ss$	t	df	p
Genel Görüş	İlk-Bir	29	4,04±1,07	1,32	50	0,19
	2-+	23	3,62±1,26			
Erasmus+ projesi öncesi	İlk-Bir	29	3,25±0,91	-0,52	50	0,60
	2-+	23	3,4±1,18			
Hareketlilik süreci	İlk-Bir	29	4,12±1,18	1,30	50	0,20
	2-+	23	3,67±1,3			
Hareketlilik sonrasında	İlk-Bir	29	4,2±1,13	1,66	50	0,10
	2-+	23	3,65±1,3			

*P<0,05

Independent sample t-testi

Tablo 4.8'e göre ilk defa proje hazırlayan okullardaki öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları (4,04±1,07) 2 ve daha fazla proje hazırlayan okullardaki öğretmenlerin puanlarına (3,62±1,26) göre yüksektir. Fakat proje sayıları aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasında ilişkin görüşlerinden alınan puanlarında öğretmenlerin okullarındaki proje sayılarına göre farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 4.9 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Öğretmenlerin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Okul Türü	n	$\bar{X} \pm Ss$	Vr.K	K.T	Sd	K.O	F	p
Genel Görüş	Anaokulu/İlkokul	21	3,53±1,46	G.A	4,34	2	2,17	1,66	0,20
	Ortaokul	17	4,21±0,9	G.İ	64,21	49	1,31		
	Lise	14	3,9±0,85	Top	68,54	51			
Erasmus+ projesi öncesi	Anaokulu/İlkokul	21	3,15±1,27	G.A	2,65	2	1,32	1,27	0,29
	Ortaokul	17	3,64±0,85	G.İ	51,28	49	1,05		
	Lise	14	3,18±0,79	Top	53,93	51			
Hareketlilik süreci	Anaokulu/İlkokul	21	3,48±1,56	G.A	7,36	2	3,68	2,55	0,09
	Ortaokul	17	4,32±0,95	G.İ	70,74	49	1,44		
	Lise	14	4,12±0,79	Top	78,10	51			
Hareketlilik sonrasında	Anaokulu/İlkokul	21	3,65±1,52	G.A	4,02	2	2,01	1,36	0,27
	Ortaokul	17	4,3±0,96	G.İ	72,52	49	1,48		
	Lise	14	4±0,97	Top	76,55	51			

* p<0,05

Tek yönlü Varyans (Oneway ANOVA)

Tablo 4.9'a göre Ortaokulda çalışan öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları (4,21±0,9) diğer okul türlerinde çalışan öğretmenlerin puanlarına göre yüksektir. Fakat okul türlerde çalışan öğretmenler aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BIT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasına ilişkin görüşlerinden alınan puanlarında öğretmenlerin çalıştıkları okul türüne göre farklılık göstermemektedir (p>0,05).

Tablo 4.10 Katılımcıların Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliği ile İlgili Görüşlerinden Elde Edilen Ortalama Puanların Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X} \pm Ss$	t	df	p
Genel Görüş	Lisans	39	3,84±1,21	-0,20	50	0,84
	Yüksek Lisans	13	3,91±1,05			
Erasmus+ projesi öncesi	Lisans	39	3,29±1,07	-0,39	50	0,70
	Yüksek Lisans	13	3,42±0,96			
Hareketlilik süreci	Lisans	39	3,89±1,32	-0,35	50	0,73
	Yüksek Lisans	13	4,03±1			
Hareketlilik sonrasına	Lisans	39	3,95±1,26	-0,08	50	0,93
	Yüksek Lisans	13	3,98±1,19			

*P<0,05

Independent sample t-testi

Tablo 4.10'a göre öğrenim durumu Yüksek lisans olan öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları (3,91±1,05) öğrenim durumu lisans olan öğretmenlerin puanlarına (3,84±1,21) göre yüksektir. Fakat öğrenim durumları aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>0,05).

Öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BIT araçlarını kullanımına ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanlar, Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin görüşlerinden alınan ortalama puanların ve Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sonrasına ilişkin görüşlerinden alınan puanlarında öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre farklılık göstermemektedir (p>0,05).

4.2. Nitel Verilere Dayalı Bulgular

Bu bölümde 2014-2020 yılları arasında Erasmus+ KA101 okul eğitimi personel hareketliliği projelerinde yer almış 10 öğretmenin görüşlerine başvurulmuş ve on soru ve üç bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Sorular üç kategoriye ayrılmıştır. Birinci kategoride Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarını kullanım durumuna yönelik görüşler için iki soru, ikinci kategoride Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin katılımcı görüşleri için üç soru ve üçüncü kategoride Erasmus+ projesi hareketlilik sonrası faaliyetler ve proje kazanımlarına yönelik görüşler ile ilgili 5 soru soruldu. Aşağıda görüşmelere ait analiz sonuçları yer almaktadır.

Tablo 4.11. 1.Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projede yer almadan önceki BİT araçlarını derste kullanma şekli ve düzeyi	Video ve görselleri kullanmak için	9
	Sunum amaçlı	6
	E-kitap kullanma amaçlı	5
	Derse uygun her türlü aracı kullanma	1
	EBA platformunu kullanma amaçlı	1

Yapılan görüşmeler sonucunda “Erasmus+ KA101 personel hareketliliği projesinde yer almadan önceki BİT araçlarını dersinizde ne kadar kullanıyordunuz?” sorusuna en fazla “video ve görselleri kullanmak için” ve “sunum amaçlı” cevabı alınmıştır. Sadece bir katılımcı dersine uygun araçları aktif olarak kullandığını belirtmiştir. Alınan cevaplarda katılımcıların benzer amaçlar için benzer araçları kullandıkları görülmüştür.

Ö1: “*Bu projede yer almadan önce BİT araçlarını çok az kullanıyordum. Genelde akıllı tahta üzerinden sunum, video veya pdf üzerinden çalışmalar paylaşma gibi temel araçları kullanıyordum. Proje kapsamında aldığı eğitimle karşılaştığımda yenilikçi araçları kullanmadığımı gözlemledim*”

Ö8: “*Projeksiyon, e-kitap, youtube videoları ve powerpoint kullanıyordum. Bazı derslerde çok yoğun bazen de hiç kullanmadığım oluyordu.*”

Ö3: “*Aslında dersimde bu uygulamalardan bazılarını aktif olarak kullanıyordum. Kimilerini biliyordum ama dersimde kullanmamıştım. Ama teknolojiyi derste kullanmaya eskiden beri ilgim olduğu için güncel uygulamalardan haberdardır. Kursta yeni bir şeyler öğrendiğimi söyleyemem ancak yine de kendimi güncellemek adın faydalı olduğumu düşünüyorum*”

Tablo 4.12. 2.Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projede yer alma motivasyonu hakkındaki katılımcı görüşleri	Yenilikçi yöntemleri öğrenmek için	10
	Kişisel gelişim için	6
	Farklı kültürleri tanımak için	5
	Yurtdışına çıkmak için	4
	İlgi alanına girdiği için	1

İkinci görüşme sorusu olan “BIT araçlarını etkin kullanmaya yönelik olan bu projede yer alma motivasyonunuz neydi?” tüm katılımcılar “yenilikçi yöntemleri öğrenmek için” cevabını vermiştir. Ayrıca “kişisel gelişim”, “farklı kültürleri tanımak” ve “yurtdışına çıkmak” sık verilen cevaplar olmuştur. Katılımcıların bazı ifadeleri şu şekilde olmuştur:

Ö1: *Kendimi bu konuda geliştirmek istiyordum. Derslerde öğrencilerin dikkatini derse çekecek uygulamaları yerinde görüp öğrenmek ve dersime aktarmak istiyordum. Tabii yurtdışına çıkmak da motivasyonumu artıran başka bir sebepti.*

Ö9: *Kendimi geliştirmek, yeni teknolojik araçları dersime entegre etmek, farklı kültürleri tanımak benim tercih sebeplerimden olmuştur.*

Katılımcılardan bir tanesi aslında kendini bu alanda geliştirmiş olsa da ilgi alanına girdiği ve yeni şeyler öğrenmek için katıldığını şu ifadelerle açıklamıştır:

Ö3: *Halihazırda BİT araçlarını dersimde aktif olarak kullanıyordum. Bu projede yer alarak bilmediğim yeni uygulamalar varsa onları öğrenmek istedim. Kişisel olarak ilgi alanıma giren bir konu olduğu için projede yer almak istedim. Ayrıca başka ülkelerde derslerde nasıl kullanıldığını da merak ediyordum.*

Tablo 4.13. 3.Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projede yurtdışında eğitim almanın katılımcıya sağladığı katkılar	Yeni uygulamaları öğrenme	8
	Farklı ülkelerden öğretmenlerle iletişim kurma	6
	Farklı kültürleri tanımış olma	5
	Yabancı dil becerisini geliştirme	4
	Uygulamalı eğitim sayesinde kendini geliştirme	3
	Çok faydalı bir eğitim olmadı	1

“Erasmus+ projesi kapsamında yurtdışında aldığınız eğitimin size kattığı şeyler nelerdir?” sorusuna en çok “yeni uygulamaları öğrenmiş olma”, “farklı ülkelerden gelen öğretmenlerle iletişim kurma” ve “farklı kültürleri tanımış olma” en çok verilen cevaplardı. Sadece bir katılımcı “eğitim çok faydalı olmadı” şeklinde beyanda bulunmuştur.

Ö7: Yenilikçi dijital araçları öğrenme şansım oldu. Daha önce hiç kullanmadığım ve dersimde faydalı olacağını düşündüğüm siteler ve uygulamalar öğrendim. Farklı bir ülke görmek, başka ülkelerden gelen öğretmenlerle birlikte bir şeyler öğrenmek, farklı kültürleri tanımak da bana çok şey katmıştır.

Ö3: Eğitimden beklentim yüksekti yeni bir şeyler öğrenmeyi umuyordum ancak BİT araçları konusunda bana yeni bir şeyler kattığını söyleyemem. Zaten uygulamaların hepsini biliyordum ve kimilerini aktif olarak da kullanmaktaydım. Kursun daha çok bu konuda bilgisi az olan veya hiç olmayanlara hitap ettiğini gördüm. Farklı ülkelerden öğretmenleri tanıma ve farklı kültürleri tanıma bana kattığı şeylerdi.

Ö10: Birçok yeni uygulama öğrendim. Uygulamalı eğitim sayesinde nasıl kullanacağı ve dersime yönelik neler oluşturacağımı öğrendim. Çok faydalı bir eğitimdi.

Tablo 4.14. 4. Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Eğitimi BİT araçlarını etkin kullanma ve eğitim süresi bakımından değerlendirme	Süre yeterliydi	7
	Program ve süresi idealdi	5
	Uygulamalı oturumlar çok faydalıydı	5
	Pratik yapmaya yeterli vaktimiz oldu	5
	Süre yetersizdi	2
	Biraz daha uzun olabilirdi	1

“Katıldığınız eğitimi BİT araçlarını etkin kullanma ve eğitim süresi bakımından nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna katılımcılar çoğunlukla süreyi yeterli bulmuş ve programın uygulamalı olması ve pratik yapılması ile daha faydalı olduğu ifade edilmiştir. Bir katılımcı daha uzun bir süre olmasını beklerken iki katılımcı da sürenin yetersiz olduğunu ifade etmiştir.

Ö2: 5 günlük bir eğitime katıldım. Öğrendiklerimiz açısından bakacak olursak süre yeterliydi. Ama daha uzun süreli eğitim olmasını ister ve daha fazla şey öğrenmek isterdim. Ders süreleri de idealdi. Hem eğitim alıp hem de gidilen ülkeyi tanıyacak vaktimiz oldu.

Ö4: Süre bence yeterli değildi. En az 10-12 günlük yoğun bir eğitim olmasını isterdim. Yeni şeyler öğrenince insan sıkılmıyor.

Ö7: Uygulamalı etkinlikler sayesinde araçları etkin kullanmayı öğrendim süresi bence yeterliydi daha uzun olsa sıkıcı olabilirdi. Bu yüzden 5 günlük bir eğitimim süre olarak en ideali olduğunu düşünüyorum.

Tablo 4.15. 5. Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Alınan eğitimin yenilikçi yönlerine yönelik bulgular	Uygulamalı eğitim olması	9
	Her bransa uygun web araçlarını öğrenme	6
	Yeni ancak basit uygulamaları kolayca öğrenme	5
	Hem görsel hem işitsel araçların kullanılması	5
	Farklı ülkelerden öğretmenlerle etkileşim olması	4
	Kurs içeriği yenilikçi değildi	1

“Aldığınız eğitimin yenilikçi yönleri nelerdi?” sorusuna öğretmenler “uygulamalı eğitim olması” ifadesi en çok belirtilen ifadeydi. Katılımcıların yarısı “her bransa uygun web araçlarını öğrenme”, “basit ve yeni uygulamalar olması” ve “hem görsel hem işitsel uygulamalar” olmasını yenilikçi bulmuştur. “Farklı ülkelerden öğretmenlerle etkileşim halinde olma” da yenilikçi bulunmuştur. Bir katılımcı kurs içeriğini yenilikçi bulmamış, internetten de kolayca bu bilgilere erişebileceğini ifade etmiştir.

Ö1: *Uygulamalı bir eğitim olması, daha önce hiç kullanmadığım ve adını duymadığım araçların öğretilmesi, daha az teorik ve daha çok pratik uygulamaların yapılması benim için yenilikçiydi.*

Ö6: *Farklı amaçlara yönelik uygulamalar öğrenme test için, sunum için ayrı ayrı şeyler öğrendik.*

Ö8: *Bence en yenilikçi yönü farklı ülkelerden gelen öğretmenlerle eğitim almak ve onlarla grup etkinlikleri gerçekleştirmektir. Kurs içeriği ve araçlar yenilikçi ama 4-5 farklı ülkeden gelen öğretmenlerle iş birliği yapmak, onların bakış açılarını görmek ve tecrübe paylaşımı yapmak bu kursun en etkileyici yanıydı.*

Tablo 4.16. 6. Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projede kapsamında alınan görevler	Günlük rapor tutma	10
	AB Anketi doldurma	10
	Yaygınlaştırma yapma	7
	Ders planı hazırlayıp uygulama	7
	İngilizce dil eğitimine katılma	5
	Projenin her aşamasından sorumlu olma	2

“Proje kapsamında aldığınız görevler nelerdi?” sorusuna katılımcıların hepsi “günlük raporu tutma” ve “AB anketi doldurma” ifadesini kullanmışlardır. Proje kapsamında tanıtım ve yaygınlaştırma yapma, ders planı hazırlayıp uygulama ve yabancı dil eğitimine katılma da

çoğunlukla yapılan çalışmalar olarak belirtilmiştir. İki katılımcı projenin yürütücüsü olduğu için projenin her aşamasında görev aldıklarını belirtmişlerdir.

Ö1: *Yurtdışındayken öğrendiğimiz içerikle alakalı rapor tuttuk. Dönüşte okulumuzdaki öğretmenlere öğrendiklerimizi anlattık, proje çalışmaları ile ilgili sosyal medyada paylaşımda bulduk. AB anketini doldurdum. Örnek uygulamaları sınıfımda yapıp videosunu çektik.*

Ö5: *Anket doldurdum, günlük yapılan çalışmaları raporladım. Yaygınlaştırma için başka okuldaki öğretmenlere sunum yaptım. İngilizce hazırlık eğitimine katıldım. Ders planı hazırladım ve uygulamasını yaptım.*

Ö3: *Projenin yazım aşamasında, yürütülmesinde, kurumların bulunmasında, yaygınlaştırılmasında yani projenin yazarı ve koordinatörü olduğum için tüm süreçle ilgili görevlerim vardı.*

Tablo 4.17. 7. Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projede sonrasında derste aktif kullanılan BİT araçları	Kahoot	8
	Google uygulamaları	7
	Canva	6
	Learning apps	5
	Padlet	5
	Story Jumper	4
	Class Dojo	4
	Quizizz	3
	Plickers	3
	Mentimeter	3
	Actionbound	2
	Geogebra	1
	Quiver	1
	Quizlet	1

“Proje sonrasında hangi BİT araçlarını aktif olarak dersinizde kullanmaya devam ediyorsunuz?” sorusuna en sık kullanılan üç BİT aracı olarak Kahoot, Google uygulamaları (forms, keep vb.) ve Canva cevabı verilmiştir.

Ö3: *En çok Kahoot’u aktif kullanıyorum. Her konuyu pekiştirme hem de kalan vakti değerlendirmede çok etkili. Öğrenciler bayılıyor.*

Ö6: *Dersin konusuna ve süresine göre uygulamalar kullanıyorum. Artık quiz için Google formları ve Kahoot’u; çeşitli etkinlikler hazırlamak için Learning apps’i*

kullanıyorum. Canva'yı hem ödev verirken hem sunum hazırlarken hem de görsel çalışmalar yaparken aktif kullanıyorum.

Tablo 4.18. 8.Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projenin dersin işlenişi ve öğrencilerin tutumuna katkısının değerlendirilmesi	Öğrencilerin ilgisini çekiyor	9
	Dersi eğlenceli hale getiriyor	8
	Zamandan tasarruf sağlıyor	7
	Kâğıt israfını önüyor	7
	Kalıcı öğrenmeyi sağlıyor	5
	Dersi monotonluktan kurtarıyor	2

“Erasmus+ projesinin dersinizin işlenişi ve öğrencilerin derse olan tutumu bakımından katkısını nasıl değerlendirirsiniz?” sorusuna katılımcılar en çok “öğrencilerin ilgisini çekiyor”, “dersi eğlenceli hale getiriyor” “zaman tasarrufu sağlıyor ve kâğıt israfını önüyor” cevaplarını vermişlerdir.

Ö2: *Dersler sürekli kitap veya sunum ile anlatıldığında monotonlaşıyor. Arada bu uygulamalarla oluşturduğum etkinliklerde öğrencilerin dikkatini daha çok çektiğimi deneyimledim. Ayrıca bazı uygulamalar zamandan tasarruf etmeme katkı sağladı. Öğrenciler bu uygulamaları kullandığımda daha aktif derse katıldılar.*

Ö10: *Öğrenciler uygulamaları beğendiler. Kahoot sayesinde hem kâğıt israfından hem zamandan tasarruf ettik. Dersin zor anlaşılan yerlerinde kullanarak öğrencilerin ilgisini çektiğimi düşünüyorum.*

Ö4: *Projenin genel olarak dersin işlenişine çok önemli katkı sağladığımı düşünüyorum. Artık akıllı tahtaların bir sunum aracı olmaktan çıkması taraftarıyım. Cep telefonları da etkin kullanılırsa iyi bir eğitim aracına dönüşebiliyor. Öğrenciler teknolojiyle doğdukları için derste bu araçların etkin kullanımı ilgilerini derse çekebiliyor.*

Tablo 4.19. 9.Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projenin okulun BİT araçlarını kullanmasına katkısının değerlendirilmesi	Öğretmenlerin motivasyonu arttı	7
	Farklı BİT araçları kullanma yarışı oluyor	5
	Okula farklı bir hava getirdi	4
	Disiplin sorunlarında belirgin bir azalma var	3
	Projede eğitim alan öğretmenler kullanıyor sadece	2
	Geçici bir değişiklik sağladı	1

“Erasmus+ projesinin okulunuzun BİT araçlarını kullanmasına yönelik katkıları neler olmuştur?” sorusuna katılımcılar en çok “öğretmenlerin motivasyonu arttığını” ve “BİT araçlarını kullanma yarışı” olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca bazı katılımcılar sadece yurtdışı faaliyete katılan öğretmenlere katkı sağladığını ve diğer öğretmenler için bir değişiklik olmadığını da belirtmişlerdir.

Ö3: *Okulda öğretmenler arası yeni uygulamaları kullanma yarışı başladı diyebilirim. Küçük bir okul olduğumuz için öğretmenler derslerinde farklı uygulamaları kullanıp olumlu olumsuz geri dönütler veriyorlar. Veliler de bu uygulamalardan memnunlar. Bazı ödevleri bu uygulamalardan veriyorum ve veliler de bunu takip edebiliyor.*

Ö5: *Öğretmenlere çok olumlu katkısı olduğunu düşünüyorum. Birçok katılımcı ilk defa bu araçları ve BİT uygulamalarını gördü ve derslerinde aktif kullanan meslektaşlarımdan çok olumlu dönütler aldım. Projeyi yazarken de zaten bu ihtiyacı gördüğüm için bu konuda proje yazmak istemiştim.*

Ö9: *Yeniliklere açık olmayan bazı öğretmenler için bir şey değişmedi ama yurtdışı eğitime katılan öğretmenlerde gözle görülür değişim oldu.*

Tablo 4.20. 10.Görüşme sorusuna verilen cevaplar

Tema	Kod	n
Projenin kişisel ve kültürel gelişime etkisinin değerlendirilmesi	Kendini yenileme fırsatı sağladı	8
	Yabancı dil gelişimine ilgi arttı	6
	Teknolojik yeniliklere ilgi arttı	6
	Kültürlerarası farkındalık arttı	4
	Hizmet içi kurslara ilgi arttı	3
	Özgüven arttı	3

“Erasmus+ projesinin kişisel ve kültürel gelişiminize katkıları neler olmuştur?” sorusuna katılımcılar en çok “kendini yenileme fırsatı sağladığı”, “yabancı dil gelişimine ilginin arttığı” ve “teknolojik yenilikleri takip” cevaplarını vermişlerdir. Ayrıca kültürlerarası farkındalık, eğitime bakış açısı ve özgüven konularında da artış olduğu gözlemlenmiştir.

Ö2: *Farklı kültürleri tanıdım, kitaplarda veya TV de gördüğüm şehir canlı görme şansım oldu. İngilizcem kötü olsa da yurtdışında olunca birkaç cümle de olsa kullanma şansım oldu. Keşke daha iyi konuşabilsem de öğretmenlerle iletişim kurabilsem diye hayıflandım. Farklı dijital araçlara yönelik farkındalık oluştu ve sürekli bu konuda araştırmalar yapıyorum.*

Ö4: Uzun zamandır kullandığım İngilizceyi kullanma fırsatım oldu, dil gelişimi yönünde motivasyon sağladı. Başka bir ülkeye gitmek, kültürünü ve yaşantısını öğrenmek güzel bir deneyimdi. Değişik ülkelerden öğretmenlerle tanışma ve onların yaptıkları çalışmaları öğrenme, yaşadıkları sorunları fark etme ve ülkeler arası kıyaslama yapma şansım oldu.

Ö10: İlk kez yurtdışına çıkma, farklı kültürleri görme, özgüvenimi artırma fırsatım oldu. Yabancı dil konusunda keşke daha önce kendimi daha fazla geliştirseydim dedim. Başka ülkelerdeki okulların işleyişi hakkında bilgi sahibi oldum. Hizmet içi eğitimlere ve Erasmus+ projelerine ilgim arttı.

BÖLÜM 5

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular kapsamında daha önce yapılmış çalışmalar ile bu çalışmada elde edilen bulguları destekleyen ve desteklemeyen çalışmalara değinerek yorumlar yapılmıştır.

Araştırmanın güvenilirlik testi için kullanılan Cronbach Alpha katsayılarına göre, katılımcıların BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin etkililiğine ve sınıf içinde uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerinden elde edilen ortalama puanların güvenilirliği yüksek seviyededir.

5.1. Tartışma

Branş Öğretmenlerinin BİT Yeni Teknolojiler- Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin etkililiği ve sınıf içinde uygulanabilirliği hakkında yapılan araştırmaya ilişkin bulguların öğretmenlerin branşına göre anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, projeye katılan branş öğretmenlerinin ortalama puanları ($3,95 \pm 1,03$), sınıf öğretmenlerinin puanlarından ($3,61 \pm 1,46$) daha yüksektir. Ancak, branşlar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0,05$). Bu sonuçlar, projenin branş öğretmenleri tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiğini ve sınıf içinde uygulanabilir olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda tüm öğretmenler, hangi branşta olursa olsun, mesleki gereksinimlere uyum sağlamak için mesleki gelişimlerinin farklı alanlarında ve konularında olması gerektiğini hem mesleğe başlamadan önce hem de sonrasında ihtiyaç duyduklarını ifade etmektedir (Cebeci, 2022). Benzer şekilde Korkmaz (2021) yaptığı araştırmada öğretmenlerin branş değişkenine göre mesleki gelişimi konusunda anlamlı bir farklılık olmadığı ortaya konmuştur.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin Erasmus+ projesi öncesi ile proje sonrasında BİT araçlarını kullanmaya yönelik görüşlerinin branşlarına göre farklılık göstermediği ortaya konmuştur ($p > 0,05$). Bu sonuç Damkuvienė, Valuckienė ve Balčiūnas'ın 2015 yılında yaptıkları araştırma ile benzerlik göstermektedir. Bu araştırmada da farklı branşlardan öğretmenlerin KA101 projelerinde BİT araçlarını kullanmaya yönelik benzer görüşlerde olduğunu belirtilmiştir.

Öğretmenlerin yaş değişkenine göre BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanlar ($4,1\pm 0,85$) incelendiğinde 40 yaş ve üzeri yaşta olan öğretmenlerin puanı diğer yaş gruplarına göre yüksek olduğu görülmekle birlikte yaşlar aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Ertürk'ün 2016 yılında yaptığı çalışma bu bulguyu destekler niteliktedir. Ertürk'e göre öğretmenlerin yaşı arttıkça motivasyonlarının arttığı ortaya konmuştur (Ertürk, 2016). Cebeci (2022)'de yaptığı çalışmada ise tecrübeli öğretmenlerin programdan yararlanma konusunda daha istekli oldukları ortaya konmuştur. Diğer yandan Bardakçı ve Aksu (2019) çalışmasına göre 6-20 yıl kıdemi olan öğretmenlerin 21 ve üzeri yıl kıdemi olan öğretmenlere göre algılarının daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu da öğretmenlerin belli bir yaştan sonra kendilerini yenilemeye ihtiyaçlarının olduğu ve rutinin dışına çıkma isteği olduğu varsayımını ortaya koymaktadır.

Öğretmenlerin Erasmus+ projesi hazırlığı, BİT araçlarının kullanımı, hareketlilik sürecine ilişkin görüşleri ve hareketlilik sonrası görüşleri konusundaki ortalama puanları yaşlarına göre farklılık göstermediği sonucu ortaya çıkmıştır ($p>0,05$). Benzer şekilde Gorder (2008) çalışmasında da öğretmenlerin mesleki deneyimi ile BİT kullanımı konusunda anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenirken, Samancıoğlu'nun (2011) çalışması ise mesleki kıdem arttıkça BİT araçlarından faydalanmanın azaldığını ortaya koymuştur. Bardakçı ve Aksu (2019) çalışmasında da ortaokul müdürleri ile yapılan araştırmada da yaşa göre anlamlı bir fark olmadığı ortaya konmuştur.

Araştırmada erkek öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları ($3,93\pm 1,11$) kadın öğretmenlerin puanlarına ($3,79\pm 1,22$) göre yüksek olduğu ortaya konmasına rağmen cinsiyetler arası fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Bu bulgulara paralel olarak BİT araçlarının etkin kullanılması konusunda Samancıoğlu (2011), Zhou ve Xu (2007) ve Mahdi ve Al-Dera (2013) yaptıkları çalışmalar erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha etkin ve sık kullandıkları sonucunu ortaya koymuştur. Gorder (2008) çalışmasında ise erkek ve kadın öğretmenler arasında BİT araçlarının kullanımı konusunda anlamlı bir fark ortaya konmadığı belirtilmiştir. Lopez ve Lopez (2021) ve Bardakçı ve Aksu (2019) çalışmalarında da cinsiyet değişkenine göre

Erasmus+ projelerinin uygulanabilirliğine göre görüşler arasında anlamlı bir fark bulunmadığı görülmüştür.

İlk defa Erasmus+ projesi hazırlayan okullardaki öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları (4,04±1,07) 2 ve daha fazla proje hazırlayan okullardaki öğretmenlerin puanlarına (3,62±1,26) göre yüksek olduğu ortaya konmasına rağmen proje sayıları aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Kakaras ve Gkouna (2022) tarafından yürütülen ve 240 lise öğretmenin yer aldığı araştırmada da ilk kez projede yer alan öğretmenlerin birden fazla yer alan öğretmenlere göre BİT konusunda daha fazla gelişim kaydettikleri ortaya konmuştur. Mevcut araştırmamızda da projelerde ilk kez yer alan okul ve öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye daha meyilli oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre ortaokulda çalışan öğretmenlerin BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşlerinden elde edilen ortalama puanları (4,21±0,9) diğer okul türlerinde çalışan öğretmenlerin puanlarına göre yüksek olduğu saptanmıştır. Fakat farklı okul türlerinde çalışan öğretmenler aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$). Benzer şekilde Tavşan (2013) yaptığı Comenius programının amaçlarına ulaşma düzeyi ile ilgili araştırmasında da okul türüne göre anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Aydoğmuş (2013) yaptığı çalışmada ise proje hazırlık sürecine ilişkin değişkende meslek liselerinde çalışan öğretmenlerin, başvuru formunu anlama değişkenine göre anaokulu öğretmenlerin, yeni projelerde yer alma değişkenine göre ise meslek lisesinde çalışan öğretmenlerin daha olumlu görüş bildirdiği görülmüştür. Bardakçı ve Aksu (2019) ortaokul müdürlerine yönelik yaptıkları çalışmada da AB projelerinin öğretmenlere olumlu katkı sağladığı ortaya konmuştur. Benzer bulgular Topçu (2011) ve Öztürk (2015) yıllarında yaptıkları araştırmalarda da ortaya konmuştur.

Araştırma sürecinde katılımcı öğretmenlerle yapılan görüşmeler sonucunda öğretmenlerin BİT konulu bir Erasmus+ projesinde yer almadan önce derslerinde teknolojik araçlar kapsamında video, görsel araçlardan faydalanma ve e-kitapları kullanma gibi temel düzeyde yararlanırken proje sonrasında çeşitli web 2.0 araçlarını daha yoğun kullanmaya

başladıkları görülmüştür. Buna bağlı olarak derslerin daha etkileşimli ve verimli geçtiği belirtilmiştir. Cebeci (2022) yüksek lisans tez çalışmasında da katılımcı öğretmenlerin yurtdışında aldıkları eğitimin derslerine olumlu yansıdığını ve çeşitli web 2.0 araçlarını kullanmaya istekli oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Kakaras ve Gkouna (2022) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin BİT araçlarını geliştirme becerisi konusunda Erasmus+ projelerinin olumlu etkisi olduğu ortaya konmuştur. Başaran vd., (2021) yapılan çalışmada ise öğretmenlerin Erasmus+ projeleri ile web 2.0 araçlarını kullanmaya başladıkları, farklı yöntem ve teknikleri kullanmaya daha istekli oldukları ve bunun sayesinde eğitimde kalitenin artmaya başladığı sonucu ortaya çıkmıştır. Lopez ve Lopez (2021), McDonagh vd., (2021), Özüdoğru (2022) çalışmalarında da Erasmus+ KA101 projeleri, öğretmenlerin Web 2.0 araçları ve bilgi ve iletişim teknolojileri konusundaki yetkinliklerine olumlu bir etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Projelerin öğretmenlerin hem mesleki hem de kişisel gelişimine katkıda bulunduğu belirtilmiştir. Arabacı ve Akıllı (2021) ve Kunnari, Jiang ve Myllykoski-Laine (2021) yaptıkları çalışmalarda da projelerin öğretmenlerin web 2.0 araçlarına ve BİT becerilerinin gelişimine olumlu katkı sağladığı ortaya konmuştur. Androniceanu ve Dragulanescu (2017) uluslararası çalışmasında ise Letonya, İsveç, Birleşik Krallık, İtalya ve İspanya'daki proje yürütmüş okullarda gerçekleştirilen üç yıllık Erasmus+ projesi, lise öğretmenlerinin BİT becerilerinin gelişiminde olumlu sonuçlar ortaya koymuştur.

Araştırma sürecinde katılımcılarla yapılan görüşmelerde öğretmen ve idarecilerin BİT konulu bir Erasmus+ projesinde yer alma motivasyonu yenilikçi öğrenme yöntemlerini öğrenme ve kişisel gelişimin ön planda olduğu sonucu çıkmıştır. Farklı kültürleri tanıma ve yurtdışına çıkma da katılımcıların yine ağırlık olarak belirttiği görüşlerdir. Literatürde yapılan araştırmada da benzer verilere ulaşılmıştır. Lopez ve Lopez (2021) ve Özüdoğru (2022) öğretmenlerin projelerde yer alma motivasyonunun mesleki ve kişisel gelişim ağırlıklı olduğu, Arabacı ve Akıllı (2021) ve Özcan ve Kırkgöz (2021) çalışmalarında web 2.0 araçlarının eğitim ortamlarında etkin kullanma ağırlıklı olduğu, Özdemir (2023) çalışmasında uluslararası eğitim ve kişisel gelişim için bir fırsat olarak görüldüğü ve Cebeci (2022) çalışmasında ise ortaya konmuştur. Farklı olarak Piksöt, Jaani, Harro-Loit (2016) araştırma raporunda ise KA101 projelerin katılan öğretmenlerin en çok genel yeterliliklerin geliştiği ve farklı eğitim sistemlerini öğrendikleri ortaya konmuştur. Demirer ve Dak (2019) yaptığı araştırmada da öğretmenlerin ve idarecilerin projelerde yer alma motivasyonunda yurtdışına çıkma isteği önemli bir unsur olduğu görülmüştür. Erasmus+ projelerinin etkisi genel olarak değerlendirildiğinde, araştırmalarda ortaya çıkan bulguların Avrupa Komisyonu'nun (EC,

2016) ilkesi olan "Öğrenenlere öğrenme sonuçlarının (bilgi, beceri ve yetkinlikler) kazandırılmasında destek olmak amacıyla kişisel gelişimlerini iyileştirmek, eğitim ve öğretimde çalışanların mesleki gelişimini desteklemek, katılımcıların yabancı dil yetkinliklerini artırmak, katılımcıların diğer kültürler ve ülkeler hakkında farkındalıklarını ve anlayışlarını geliştirmek" ile uyumlu olduğu söylenebilir. Genel olarak, literatür, Erasmus+ KA101 projelerinin öğretmenlerin Web 2.0 araçları ve BİT konusundaki yetkinliklerine olumlu bir etkisi olduğunu ve öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişimle ilgili çeşitli nedenlerle bu projelere katılmaktan motivasyonlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Araştırma sürecinde katılımcılarla yapılan görüşmelerde öğretmen ve idarecilerin katıldıkları proje yurtdışı faaliyetinin süresi ve BİT araçlarını etkin kullanma bakımından sürenin yeterli ve eğitimin faydalı olduğu görüşü yoğunluk kazanmıştır. Literatür incelendiğinde, Erasmus+ KA101 projelerinin yurtdışı eğitim faaliyeti süresi hakkında katılımcıların yorumlarını özellikle ele alan sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Cebeci (2022) çalışmasında alınan eğitim içeriğine göre sürenin yeterli veya yetersiz olduğuna yönelik görüşler belirtilmiştir. Ayrıca yine Cebeci'nin çalışmasında öğretmenlerin aldıkları eğitimin faydalı olduğunu ve eğitim sürecinin keyifli geçtiğini belirttikleri ortaya konmuştur. Damkuvienė, Valuckienė, ve Balčiūnas (2015) hazırladıkları ulusal raporda Erasmus+ KA101 projeleri kapsamında alınan eğitimlerden öğretmenlerin büyük çoğunluğunun memnun olduğu ve faydalı olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Benzer bir sonuç Demirer ve Dak (2019) çalışmasında da hem öğretmenler hem de okul idarecileri tarafından aktarılmıştır. Lopez ve Lopez (2021) ve Androniceanu ve Dragulanescu (2017) çalışmalarında da proje kapsamında alınan eğitimlerin öğretmenlere ve dolaylı olarak öğrencilere de olumlu katkı sağladığını ortaya koymuştur. Genel olarak, alanyazın Erasmus+ KA101 projelerinin katılımcıların BİT ve Web 2.0 becerilerine olumlu bir etkisi olabileceğini göstermektedir. Katılımcılar genellikle bu projeleri mesleki ve kişisel yetkinliklerini geliştirmede etkili olarak değerlendirmektedir.

Katılımcı öğretmen ve idarecilerle yapılan görüşmelerde Erasmus+ projesi kapsamında alınan eğitimlerin kendilerine kattığı şeyler neler olduğu sorusuna ağırlıklı olarak yeni BİT uygulamalarını öğrenme, farklı ülkelerden meslektaşlarıyla bir araya gelme fırsatı, farklı kültürleri tanıma ve yabancı dil becerilerini geliştirme olarak sıralanmıştır. Alanyazında yapılan araştırma sonuçları da bu bulguları destekleyici niteliktedir. Cebeci ve Alcı (2022), López ve López (2021), Gu (2009), Demirer ve Dak (2021), Başaran vd., (2021), Duman

(2020), Avcı (2023), Günbayı ve Vezne (2016) yaptıkları çalışmalarda katılımcıların Erasmus+ ve benzeri hareketlilik projelerinde yer almalarındaki en büyük katkının farklı kültürleri tanıma, meslektaşları ile fikir alışverişinde bulunma ve yabancı dil becerilerini geliştirme olduğu vurgulanmıştır. Bu bulgular Türkiye Ulusal Ajansı'nın (2020) projelerden beklentisi ile de örtüşmektedir. Ayrıca farklı kültürleri tanımanın önyargıları da ortadan kaldırmaya katkı sağladığı görüşü de ağırlıklı olarak dile getirilmiştir. Hibe projeleri ile yurtdışı faaliyetlerine katılan bireylerin gittikleri ülkeye yönelik olan önyargılarının kalktığı ve olumlu düşüncelerin daha baskın olduğu ortaya konmuştur (Ersoy ve Günel, 2011; Malewski ve Phillion, 2009; McKenzie ve Purdy, 2010).

Katılımcı öğretmen ve idarecilerle yapılan görüşmelerde katıldıkları Erasmus+ projesinin derslerinin işlenişi ve öğrencilerin derse olan tutumu bakımından katkısını yeni yöntemlerin ve BİT araçlarının öğrencilerin ilgisini çektiği, dersi daha keyifli hale getirdiği, zaman tasarrufu sağladığı, kâğıt israfını önlediği ve kalıcı öğrenmeye katkı sağladığı yönünde görüşler hakim olmuştur. Alanyazında yapılan çalışmalarda da benzer bulgulara rastlanmıştır. Erasmus+ KA101 projeleri, öğretmenlere ve öğrencilere mesleki gelişim fırsatları sunmakta, uluslararası çalışma ortamları oluşturmada, katılımcıların problem çözme becerilerini geliştirmekte, girişimcilik ve dijital beceriler kazandırmaktadır (Cebeci ve Alcı 2022; Özüdoğru 2022; Fernandez, Medina ve Benito, 2017; Virkus ve Bamigbola, 2011). Projeler bunun yanı sıra öğrencilerin özsaygısı, gelişim fırsatları ve BİT ile Web 2.0'ye yönelik tutumları üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır (Nowakowska ve Skrzypek-Czerko, 2016; Androniceanu ve Dragulanescu, 2017). Urhan (2017) çalışmasında Matematik temalı Erasmus+ projesi kapsamında yapılan çalışmalarda öğretmenlerin ve öğrencilerin BİT becerilerine olumlu katkı sağladığı ve kalıcı öğrenmeye katkı sağladığı görülmüştür. Kaplarevic-Malistic vd., (2022) yılında yaptıkları Erasmus+ KA203 projesi kapsamında yaptıkları araştırmada öğretmenlerin BİT yeterliliklerinin artırılmasına ve yeni teknolojileri öğretimde kullanma motivasyonlarının artmasına katkıda bulunduğunu göstermekte ve ayrıca öğrencilerin motivasyonu, katılımı ve öğrenme sonuçları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu ortaya konmuştur.

Katılımcı öğretmen ve idarecilerle yapılan görüşmelerde katıldıkları Erasmus+ projesinin hedeflerine uygun olarak gerçekleştirildiği, BİT araçlarının kullanılmasının okula genelinde öğretmenlerin motivasyonuna olumlu yansıdığı, okula farklı bir hava kattığı ve disiplin sorunlarında azalma olduğu bulguları ortaya konmuştur. Teodorescu and Zaharie

(2017) Erasmus+ programının Romanya eğitim sistemine etkisine yönelik çalışmasında Erasmus+ projelerinin öğrencilerin davranışlarında, erken okul terkini önleme de dahil, olumlu etkisini ortaya koymuş ve bunun yanı sıra öğretmenlere de meslektaşlarıyla ağ kurma ve yeterliliklerin artmasına olumlu katkısı olduğu görülmüştür. Castro ve García-Peñalvo (2021) ve Cebeci ve Alcı (2022) çalışmalarında da projenin sonrası web 2.0 araçlarını kullanma gibi okulda farklı öğretim yöntem ve tekniklerine geçildiği, dersin bu sayede daha zengin hale geldiği ortaya konmuştur. Piksööt, Jaani ve Harro-Loit (2016) hazırladıkları ulusal raporda Erasmus+ projelerine katılan öğretmenlerin katılmayan öğretmenlere yaptıkları yaygınlaştırma çalışmalarıyla elde edilen yetkinliklerin okul kültürüne aktarılmasında kolaylık sağladığı ve hedeflere ulaşmada olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Benzer sonuçlar Damkuvienė, Valuckienė ve Balčiūnas (2015) hazırladığı ulusal raporda da ortaya konmuştur. Elde edilen bulgulara göre Erasmus+ projelerinin okul kültürüne olumlu katkı sağladığı, öğretmenlerin yeni yöntem ve tekniklere daha çabuk adapte olmasını sağladığı ve öğrencilerin derse olan ilgisini artırdığı söylenebilir.

Araştırmada elde edilen diğer bir bulguya göre öğretmenlerin proje sonunda yeni Erasmus+ proje hazırlamaya yönelik motivasyonlarının yüksek olduğu ortaya konmuştur. Bu bulguya yönelik alanyazında yapılan çalışmalarda Piksööt, Jaani ve Harro-Loit (2016) ve Damkuvienė, Valuckienė, ve Balčiūnas (2015) hazırladıkları ulusal raporlarda öğretmenlerin yürüttükleri proje sayesinde kurdukları yeni ağlar sayesinde yeni projelere daha yatkın oldukları ortaya konmuştur. Kakaras ve Gkouna (2022) yaptıkları araştırmanın bulgularına göre katılımcıların, BİT ve yabancı diller konusundaki becerilerini geliştirmeye yönelik olarak projeye katılımını olumlu bir şekilde etkilemiş, aynı zamanda okul ortamında iş birliğini teşvik etmiş ve yeni çalışmalara yönelik motivasyonlarını güçlendirmiştir. Okulların yürüttükleri projelerden elde edilen becerilerin artırılmasına yönelik motivasyonlarının arttığı ve bu sayede yeni projelere istekli oldukları söylenebilir. Proje yürütme sürecinde tecrübesizlik veya diğer farklı nedenlerle karşılaşılan sorunlar ise öğretmenlerin yeni projelere bakışını olumsuz etkilediği de söylenebilir.

5.2. Sonuç

Yapılan araştırmanın amacı AB eğitim programlarından Erasmus+ ana eylem 1 okul eğitimi personel hareketliliği KA101 BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu projelerinin sağladığı katkının Türkiye’deki uygulamasına ilişkin katılımcı görüşlerinin saptanması olmuştur. Okullarının BİT alanında yürüttüğü projeye katılan öğretmen ve

idarecilerin aldıkları eğitimleri okul ve sınıf ortamına aktarmakta karşılaştıkları sorunların ortaya çıkarılarak çözüm önerilerine katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Karma araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada 52 katılımcı hazırlanan anketi doldurmuş, 10 katılımcı ile ise yüz yüze ve çevrimiçi olarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu araştırma sonucunda ortaya konan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir.

1. Araştırmanın sonunda çalışmanın birinci sorusu olan Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği KA101 projeleri kapsamında BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu projeler kapsamında yurt dışında alınan eğitimlerin okul ve sınıf ortamlarına ne düzeyde aktarıldığına yönelik öğretmen ve idareci görüşlerine başvurulmuştur. Bulgulara göre öğretmen ve idarecilerin proje sonrasında yeni öğretim yöntem ve tekniklerini öğrendiklerini ve bunları sınıflarında uygulamaya başladıkları sonucu ortaya konmuştur. Ayrıca farklı web 2.0 araçlarını öğrenerek derslerine entegre ettikleri ve bu sayede dersin işlenişinde ve kalıcı öğrenmede olumlu sonuçlar elde ettikleri tespit edilmiştir. Bu da dersteki disiplin sorununu azaltmış ve öğrencilerin derse olan ilgisini artırmıştır.

2. Araştırmanın sonunda çalışmanın ikinci sorusu olan BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu Erasmus+ okul eğitimi personel hareketliliği KA101 projelerinin öğretmenlerin dijital becerilerinin artırılmasına katkısı değerlendirilecek olursa çalışmada ortaya çıkan verilerde öğretmenlerin proje öncesi ve sonrası dijital becerileri karşılaştırıldığında anlamlı bir değişim olduğu ortaya konmuştur. Buna göre öğretmenler aldıkları eğitimin uygulamalı ve pratik yapmaya elverişli olması sayesinde daha iyi öğrendiklerini ve öğrendiklerini de döndükten sonra sınıflarında uygulayabildikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca projenin yurtdışı hareketliliğinden dönüldüğünde yaygınlaştırma kapsamında yurtdışı faaliyete katılmayan öğretmenlere tanıtım yapıldığı ve okul geneline yaygınlaştırıldığı sonucu katılımcı görüşlerinde ortaya konmuştur. Bu sayede proje kapsamında yurtdışında eğitim almamış bile olsa okulun diğer personelinin de proje sonucunda elde edilen becerilerden faydalandığı sonucuna varılmıştır. Katılımcılar projenin en önemli sonuçlarından birisinin öğrenilen becerilerin ve sınıfta yapılan uygulamaların eğitimde kaliteyi artırdığı gözlemlenmiştir.

3. Araştırmanın sonunda çalışmanın üçüncü sorusu olan yurtdışındaki eğitimlerin yenilikçi, sürdürülebilir ve kolayca sınıf ortamına aktarılabilirliğine yönelik ise öğretmenlerin eğitimlerin sunum odaklı olmayıp uygulamalı olmasının yenilikçi olduğunu, katılımcıların öğrendiklerini uygulayacak zaman bularak kalıcı öğrenmenin sağladığını, bu sayede eğitim

sonrasında öğrenilen yeni becerilerin okul ortamında sürdürülebildiği ve kolaylıkla sınıf ortamına aktarıldığı sonucu ortaya konmuştur.

4. Araştırmanın sonunda çalışmanın dördüncü sorusu olan projenin amacına ve hedeflerine uygun yürütülmesine yönelik ise projelerin amacına uygun yürütüldüğü ve hedeflerine ulaştığı sonucu gözlemlenmiştir. Projenin hedeflerine ulaşılabilmesinde proje ekibinin kurulmuş olması, görev dağılımının olması ve proje teklifindeki planın takip edilmesinin önemi vurgulanmıştır. Öğretmen ve idarecilerin BİT konulu Erasmus+ proje tekliflerinde hedefledikleri yeni becerilerin elde edilmesi, dijital yetkinliklerin artırılması ve web 2.0 araçlarının derslere entegre edilmesi konusunda proje öncesi becerilere göre büyük ilerleme sağladıkları sonucu gözlemlenmiştir. Bunun sadece projede aktif görev alan ve yurtdışı eğitim faaliyetine katılan öğretmenlerde değil, katılmayan ve kendilerine yaygınlaştırma ve eğitim faaliyeti kapsamında tanıtılan diğer öğretmenler tarafından da kullanıldığı gözlemlenmiştir.

5. Araştırmanın sonunda çalışmanın beşinci sorusu olan Erasmus+ programı kapsamında yeni projelere dahil olma ve beceriler elde etme motivasyonu sorulmuştur. Elde edilen bulgulara göre projenin verimli geçmesinin yeni projelerde yer alma ve okulun ve personelin diğer eğitsel ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çalışmalar için motivasyon kaynağı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yeni projelerde yer alma motivasyonu halihazırda yürütülen projenin başarılı ve sorunsuz bir yürütme süreci geçirmiş olmasının öneminin büyük olduğu gözlemlenmiştir.

6. Araştırmanın sonunda çalışmanın altıncı sorusu olan Erasmus+ KA101 projelerinin öğretmenlerin dijital becerilerinin artırılmasında cinsiyet, yaş, branş ve kıdem yılı bakımından anlamlı bir farkın olup olmadığına yönelik verilere göre branş öğretmenlerinin aldıkları puanlar sınıf öğretmenlerine göre yüksek olmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenmiştir. Yaş değişkenine göre ise 40 yaş ve üzeri olan öğretmen ve idarecilerin aldıkları puanlar diğer yaş grubuna göre yüksek olmasına rağmen istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı ortaya konmuştur. Cinsiyet değişkenine göre ise erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre projelerde dijital becerileri daha fazla geliştirdikleri görülse de istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin kıdem yılına göre ise yine istatistiksel anlamlı bir fark olmadığı ortaya konmuştur.

7. Araştırmanın sonunda çalışmanın yedinci sorusu olan Erasmus+ KA101 projeleri ile alınan eğitimlerle elde edilen yeni becerilerin sınıfta uygulanmasında öğretmenlerin okul türü, yaş, cinsiyet ve kıdem bakımından anlamlı fark olup olmadığı araştırılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin uygulama konusunda diğer okul türlerine göre daha fazla uygulama yaptıklarına yönelik sonuçlar ortaya çıksa da istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir. Projelerden elde edilen yeni becerilerin sınıf ortamında uygulanmasında yaş, cinsiyet ve kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark ortaya çıkmadığı ortaya konmuştur.

5.3. Öneriler

Yapılan bu çalışma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda ileride yapılacak çalışmalar için bazı önerilerde bulunulabilir:

1. Çalışma Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan öğretmen ve idareciler ile sınırlıdır. Daha büyük bir örneklem için tüm illerde yürütülmüş BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu projeler ile ilgili geniş kapsamlı bir çalışma yürütülebilir.

2. Bu araştırma Erasmus+ KA101 projeleri kapsamında BİT- yeni teknolojiler – dijital beceriler konulu projelere odaklanmıştır. Gelecek çalışmalarda “yenilikçi müfredat” “yabancı dil öğretimi” ve “erken okul terkinin önlenmesi” gibi diğer temalar üzerine odaklanılabilir. Bu sayede temalarda yürütülen projelerin etkisi ortaya konabilir.

3. Bu çalışmada nitel ve nicel veriler toplanıp karma çalışma ile sonuçlara ulaşılmıştır. Bu konu ile ilgili deneysel çalışma yürütülebilir.

4. Bu çalışma sadece Erasmus+ okul eğitimi KA101 projelerine odaklanmıştır. Aynı temada yürütülen Erasmus+ mesleki eğitim KA102, Erasmus+ yetişkin eğitimi KA104 veya Erasmus+ KA105 gençlik projelerine odaklanılabilir.

5. Farklı alan ve konularda yürütülen projelerin etkililiğine göre çalışmalar yürütülebilir. Bu sayede okulların ve katılımcıların programdan daha çok faydalanması sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- Alonso de Castro, M. G., & García-Peñalvo, F. J. (2020). Methodological guide for the successful use of digital technologies in education: Improvement of learning through European educational projects. In Eighth International Conference on Technological Ecosystems for Enhancing Multiculturality (pp. 962-968).
- Androniceanu, A., ve Dragulanescu, I. (2017). Loan Policies and Economic Development In A Globalized Environment. International Scientific Conference "New Challenges of Economic and Business Development – 2017. Digital Economy" : Abstracts O. <https://doi.org/10.22364/ncebd.ab.2017.01>
- Arabaci, I., Akilli, C. (2021). English Teachers' Views On the Use Of Web 2.0 Tools In Educational Environments. Asian Journal of Education and Training, 2(7), 115-125. <https://doi.org/10.20448/journal.522.2021.72.115.125>.
- Atalay, N. Ve Anagün, Ş. S. (2014). Kırsal Alanlarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Bilgi Ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına İlişkin Görüşleri. JOQRE, 3(2), 9-27. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.2c3s1m>
- Avcı, Ü.U. (2023). Avrupa Birliği projeleri. Sosyal bilgiler ve coğrafya eğitiminde proje tabanlı öğrenme uygulamaları.Holistence Publication.
- Avrupa Birliği Bakanlığı. (2014). Eğitim ve öğretim 2020 bilgi notu.Ankara. Erişim adresi: https://www.ab.gov.tr/files/SBYPB/Egitim%20ve%20Kultur/web_egitim_ve_ogretim_2020__3_.pdf. 01.02.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Avrupa Birliği Bakanlığı (2014). Avrupa Birliği Programları 2014-2020.
- Avrupa Birliği Resmî Gazetesi. (2013). (Official Journal of the European Union), “Establishing 'Erasmus+': The Union Programme for Education, Training, Youth and Sport and Repealing Decisions No1719/2006/EC, No1720/2006/EC and No1298/2008/EC” Sayı: L 347/50, 20.12.2013.
- Avrupa Komisyonu. (2021). Erasmus+ Programları. https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about/programme-guide_tr
- Aydoğmuş, M. (2013). Öğretmen algısına göre Comenius projelerinin amacına uygun gerçekleşme düzeyinin bazı değişkenler açısından incelenmesi Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Baranowski, A. (2017). The case study of Erasmus+ programme. Project's influence on participants' digital competence. Youth, multilingualism and work perspectives in Europe 2015-2017. World Scientific News, 89, 157-174.
- Başaran, M., Kumru, S., Acar, D., Kayıklık, F., ve Vural, Ö. F. (2021). Ar-Ge Çalışmalarının Okullar Üzerine Etkisinin Erasmus+ Projeleri Bağlamında Değerlendirilmesi. Uluslararası Eğitim Bilim Ve Teknoloji Dergisi, 7(3), 183-200.
- Bond, M., Zawacki-Richter, O. ve Nichols, M. D. (2018). Revisiting Five Decades Of Educational Technology Research: a Content And Authorship Analysis Of The British

Journal Of Educational Technology. Br J Educ Technol, 1(50), 12-63.
<https://doi.org/10.1111/bjet.12730>

- Brock, C. ve Tulasiewicz, W.(2000). Education in a Single Europe. Routledge
- Brown, R. (2009). Public relations and the social Web: How to use social media and Web 2.0 in communications. NY: Kogan Page Publishers
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). Bilimsel araştırma yöntemleri. Pegem Akademi.
- Carlson, J. S., ve K. F. Widaman. (1988). "The Effects of Study Abroad during College on Attitudes toward Other Cultures." International Journal of Intercultural Relations 12:1-17
- Cebeci, E. K. (2022). Erasmus+ KA101 hareketlilik programının (okul eğitimi personel hareketliliği) öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp/> sayfasından erişilmiştir.
- CEU. (2010). Council conclusions on Education for Sustainable Development. 3046th Education, Youth, Culture and Sport Council meeting, Brussels, 18-19 November 2010. Brussels, Council of the European Union.
- Creswell, J. W., ve Plano Clark, V. L. (2018). Designing and conducting mixed methods research (3rd ed.). Sage.
- Çelik, Ç. B. (2017). Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ve ulusal ajanslar: Türkiye Ulusal Ajansı üzerine bir inceleme. Uzmanlık Tezi https://www.ua.gov.tr/media/dzei0jhg/3-basak-cikot-celik-avrupa-birligi-egitim-ve-genclik-programlari-ve-ulusal-ajanslar_turkiye-ulusal-ajansi-uzerine-bir-inceleme-ik-02-05-2017.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Çetin, O. U. (2015). Küreselleşmenin eğitimin farklı boyutları üzerindeki etkileri. Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(1), 75-93.
- Çukurbaşı, B., Çam, E. ve Kıyıcı, M. (2022). Öğretim Teknolojilerinde Web Araçları Uygulamalar, Araştırmalar ve Eğilimler. Pegem Akademi.
- Damkuvienė, M., Valuckienė, J. ve Balčiūnas, S. (2015). Impact and sustainability of the Erasmus+ Programme Key Action 1 mobility projects for school education staff. Research report.
- Demirer, M., ve Dak, G. (2019). Üst düzey yöneticiler, okul yöneticileri ve öğretmenlerin Erasmus+ projelerine ilişkin oluşturdukları görsel metaforlar. IBAD Sosyal Bilimler Dergisi, (5), 255-266.
- De Castro, M. G. A., ve García-Peñalvo, F. J. (2021). Erasmus+ educational projects on elearning and related methodologies: Data from Erasmus+ project results platform. In Information Technology Trends for a Global and Interdisciplinary Research Community (pp. 111-133). IGI Global.

- Deperlioğlu, Ö., ve Köse, U. (2010). Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı. *Akademik Bilişim*, 10, 10-12.
- Dolapçioğlu, S. ve Girişken, M.C. (2022). Avrupa Birliği projeleri: Erasmus+ programı ve eylem planları, *Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(49), 296-317
- Dolga, L., Filipescu, H., Popescu-Mitroi, M. M., ve Mazilescu, C. A. (2015). Erasmus mobility impact on professional training and personal development of students beneficiaries. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 191, 1006-1013.
- Duman, S. N. (2020). Erasmus programına katılan öğretmen adaylarının deneyimleri. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 239-256.
- EACEA. (2021). What is Erasmus+? | EACEA. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eacea-history-eu-funding-field-education-and-training_en
- Erasmus+ Program Rehberi, (2016). <https://www.ua.gov.tr/media/u4ffxueo/2016-erasmus-program-rehberi-tr.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Erasmus+ Project Results. (n.d). Erasmus+ Project results platform <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/?page=1&sort=&domain=eplus2021&view=list&map=false&activityYears=2014--2015--2016--2017--2018--2019--2020&searchType=projects> sayfasından erişilmiştir.
- Erasmus+ EU programme for education, training, youth and sport, (b.t.). *Project results platform*. European Commission. Erişim Tarihi 12 Temmuz 2022. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/projects/search/search?page=1&sort=&domain=eplus2021&view=&level2=ka1%3A+learning+mobility+of+individuals__31046220%3B43353406&level3=ka101%3A+school+education+staff+mobility__31046251&coordinatorCountry=turkey__TR&activityYears=2014--2015--2016--2017--2018--2019--2020&searchType=projects sayfasından erişilmiştir.
- Erginoğlu, A. (2017). Avrupa Birliği Yetişkin Eğitimi Politikaları Çerçevesinde Türkiye’de Erasmus+ Programı Yetişkin Eğitimi Faaliyetlerinin İncelenmesi Ve Program Yönetimi Bakımından Yetişkin Eğitimi Başvurularının Kalitesini Artırmaya Yönelik Strateji Önerileri. Uzmanlık Tezi. https://www.ua.gov.tr/media/hetlnhwg/7-asli-erginoglu-ab-yet-egt-politikalari-cercevesinde-tr-de-erasmus-prg-yet-egt-faaliyetlerinin-incelenmesi_program-yon-bakimindan-yet-egt-basvurularinin-kalitesini-artirmaya-yonelik-stj-o-yek-19-10-2017.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Ertürk, R. (2016). Öğretmenlerin İş Motivasyonları. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*. c.2 s.3:1-15.
- European Commission Press Release (2013). https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_13_859 sayfasından erişilmiştir.
- European Commission. (2013). ERASMUS+ predecessor programmes. Brussels: European Commission.

- European Commission (2014). Erasmus+ 2014-2020 https://www.eacea.ec.europa.eu/grants/2014-2020/erasmus_en sayfasından erişilmiştir.
- European Commission. (2019). Erasmus+ Programme Guide 2020 Version I <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-programme-guide-2020-version-1> sayfasından erişilmiştir.
- European Commission (2020). What is Erasmus+? https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/about_en sayfasından erişilmiştir.
- European Commission, (2021) Erasmus+ Annual Reports 2014-2020, https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/statistics-and-factsheets_sayfasından erişilmiştir.
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, (2021). Erasmus+ annual report 2020, Publications Office of the European Union. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/36418> sayfasından erişilmiştir.
- European Union, (n.d.). https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/aims-and-values_en_sayfasından erişilmiştir.
- Fernandez, L., Medina, J. L. V., Benito, M. T. V., ve Misra, S. (2017). Lessons From Intensive Educational Experiences For Ict Students In Multinational Settings. *Teh. vjesn.*, 4(24). <https://doi.org/10.17559/tv-20160308210632>
- Furka, I., ve Johnsen, B. (2017). The effect of short-term Erasmus+ teacher training courses on foreign language teachers' personal and professional competences-The case of four teachers.
- García-Peñalvo, F. J., ve Alonso de Castro, M. G. (2021). ICT methodologies for teacher professional development in Erasmus+ projects related to eLearning.
- George, D., ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.). Pearson.
- Georgieva, D. (2019). Erasmus+(key action 1) mobility of students in distance learning programs. Empirical analysis based on the example of International Business School-Botevgrad, Bulgaria.
- Gökmen, Ö. F., Akgün, Ö. E., ve Kartal, F. (2014). Fatih Projesinde kullanılan etkileşimli tahtalara ve hizmet içi eğitimlere yönelik öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 44 (204), 42-62.
- Greene, J. C., Caracelli, V. J., ve Graham, W. D. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255-274.
- Gorder, L. M. (2008). A study of teacher perceptions of instructional technology integration in the classroom. *The Delta Pi Epsilon Journal*, 50(2), 63-76.
- Gu, Q. (2009). Maturity and interculturality: Chinese students' experiences in UK higher education. *European Journal of Education*, 44(1), 37-52.

- Günbayı, I., ve Vezne, R. (2016). Opinions of Teachers on Erasmus+ Key Action 1: A Case Study. Online Submission, 7(1), 1-12.
- Harro-Loit, H., Jaani, J., Piksööt, J., Lapp, R., Niemelä, S., Schäfer-Koch, K., ve Pachocki, M. (2017). Impact and sustainability of the Erasmus+ programme key action 1 mobility projects for school education staff. Research Report. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/erasmus_ka1_international_report_full_0.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Horzum, M.B. (2010). Öğretmenlerin Web 2.0 araçlarından haberdarlığı, kullanım sıklıkları ve amaçlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(1), 603-634.
- Hui, Z. (2009). Integration Of Traditional Course Teaching and Multimedia Courseware Aided Teaching Mode, A Case Study. 2009 Second Pacific-Asia Conference on Web Mining and Web-Based Application. <https://doi.org/10.1109/wmwa.2009.34>
- Jasper, M. A. (1994). Issues in phenomenology for researchers of nursing. Journal of Advanced Nursing, 19, 309- 314.
- Jacobone, V. ve Moro, G. (2015) Evaluating the impact of the Erasmus programme: skills and European identity, Assessment & Evaluation in Higher Education, 40:2, 309-328.
- Kaplarevic-Malistic, A., Dimitrijević-Branković, S., Radojević, I. D., ve Kovačević, M. S. (2022). Developing Teaching Competencies For Implementing Blended Learning In Higher Education: Experiences Of Faculty Of Science, University Of Kragujevac. Proceedings TIE 2022. <https://doi.org/10.46793/tie22.352k>
- Karaman, S., Yildirim, S., ve Kaban, A. (2008). Learning 2.0 is becoming common: Research and results on the use of Web 2.0 applications in education. XIII. Internet Conference of Turkey, Ankara. http://inet-tr.org.tr/inetconf13/kitap/karaman_yildirim_inet08.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Arastirma Yöntemi. Ankara Nobel Yayıncılık.
- Kehm, B. M. (2018). Internationalisation of higher education: Where do we stand? European Journal of Education, 53(2), 178-190. <https://doi.org/10.1111/ejed.12258>
- Kıraç, S., ve İlhan, B. (2010). Avrupa Birliği oluşum süreci ve ortak politikalar. Milli Eğitim Dergisi, 40(188), 191-201.
- Kiştir, A. (2004). Avrupa Birliği'nin eğitim politikası. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Korkmaz, G. (2021). Effective Teacher Characteristics In Terms Of Instructional Skills, Personality Traits, Subject Matter Knowledge and Professional Development. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 1(19), 525-541. <https://doi.org/10.37217/tebd.898343>.
- Korucu, A. T., ve Gündoğdu, M. M. (2014). Eğitim teknolojilerinde Web 2.0 kullanımı 2007–2015 Dönemi makalelerin içerik analizi. Journal of Turkish Science Education, 11(1), 3-23.

- Korucu, A. T., ve Karalar, H. (2017). Sınıf öğretmenliği öğretim elemanlarının web 2.0 araçlarına yönelik görüşleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 456-474.
- Kunnari, I., Jiang, L. Ve Myllykoski-Laine, S. (2021). Emvitet- Project Developing Education 4.0 Competencies - Impacts and Experiences During Covid-19. *JTE*, 62, 3-16. <https://doi.org/10.54644/jte62202152> McDonagh, A., Engen, B., Engen, B., McGarr, O. (2021). Introducing the Peat Model To Frame Professional Digital Competence In Teacher Education. *NJCIE*, 4(5), 5-17. <https://doi.org/10.7577/njcie.4226>
- Kurt, A. A., Bardakçı, S., ve Karal H. (2022). Eğitim ve Değişim. Pegem Akademi
- Lawless, K. A., ve Pellegrino, J. W. (2007). Professional Development in Integrating Technology Into Teaching and Learning: Knowns, Unknowns, and Ways to Pursue Better Questions and Answers. *Review of Educational Research*, 77 (4), 575-614.
- Mahdi, H. S., ve Al-Dera, A. S. A. (2013). The Impact of Teachers' Age, Gender and Experience on the Use of Information and Communication Technology in EFL Teaching. *English Language Teaching*, 6(6), 57-67.
- Malewski, E., ve Phillion, J. (2009). International field experiences: The impact of class, gender and race on the perceptions and experiences of preservice teachers. *Teaching & Teacher Education*, 25, 52–60.
- McKenzie, L. R., ve Purdy, N. (2010). The impact of diversity visits for student teachers in Northern Ireland. *Intercultural Education*, 21, 415-427.
- Miller, S. (2003). Analysis of phenomenological data generated with children as research participants. *Nurse Researcher*, 10(4), 68-82.
- Mulcar, V. (2019). The role of Erasmus plus KA2 mobilities in learners' intercultural sensitivity and attitudes towards English language. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.*
- Murawska, A. (2017). Influence Of Population's Education Level On the Employment And Unemployment Rates In The European Union Countries. *EiP*, 2(16), 171. <https://doi.org/10.12775/eip.2017.012>
- Nordhagen, C.I ve Dahle, M (2017) National report on the implementation and impact of Erasmus+ in Norway. <https://diku.no/content/download/3095/file/national-report-on-the-implementation-and-impact-of-erasmus-in-norway.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Nowakowska, H., ve Skrzypek-Czerko, M. (2016). Student Mobility. Between Theory and Practice?. *Prog Health Sci*, 1(6), 0-0. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0009.5139>
- Nührenbörger, M., & Leisyte, L. (2018). The changing role of students in the internationalisation of higher education. *Journal of Studies in International Education*, 22(5), 497-514. <https://doi.org/10.1177/1028315318781205>
- Oruç, M. (2022). Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda Erasmus+KA2 stratejik ortaklık projelerine katılan öğretmenlerin kültürlerarası iletişim yeterliliklerine ilişkin

görüşleri. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Giresun. Giresun Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.*

- Özdamar, K. (2002). *Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-1. 4. Baskı. Kaan Kitabevi.*
- Özdemir, E. (2023). The Impact Of Erasmus+ On Self-efficacy Of English Language Teachers. 5019, 2(12), 97-106. <https://doi.org/10.55493/5019.v12i2.4753>
- Özdoğan, M. (2022). Investigation Of “Erasmus+ School Education Staff Mobility (Ka101)” Projects In the Context Of Contribution To Teachers: The Example Of The Future Model In Education, Flipped Classrooms Project. JEGYS, 453-463. <https://doi.org/10.17478/jegys.1164484>
- Öztürk, E. (2015). Avrupa Birliği Comenius Programı'na katılan öğretmenlerin hareketlilik programının etkililiğine ilişkin algılarının değerlendirilmesi. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uşak: Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.*
- Piksööt, J., Jaani, J., Harro-Loit, H., & Treier, K. (2016). Impact and sustainability of the Erasmus+ programme KA1 mobility projects for school education staff: results of Estonian research. http://archimedes.ee/wpcontent/uploads/2017/01/%C3%95pir%C3%A4ndem%C3%B5ju_1%C3%B5ppversion.pdf, sayfasından erişilmiştir.
- Plešniarska, A. (2019). Monitoring Progress In “Quality Education” In the European Union – Strategic Framework And Goals. IJSHE, 7(20), 1125-1142. <https://doi.org/10.1108/ijshe-10-2018-0171>
- Rakauskienė, O. G., ve Kozlovskij, V. (2013). Trends and Features Of Eu Cohesion Policy Implementation For Old And New Member States. Intellectual Economics, 2(7), 141-160. <https://doi.org/10.13165/ie-13-7-2-01>
- Sağlam, M., Özdoğan, O. F., ve Çıray, F. (2011). Avrupa Birliği eğitim politikaları ve Türk Eğitim Sistemi'ne etkileri. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1), 87-109.
- Salcedo-López, D., ve Cuevas-López, M. (2021). Analysis and assessment of new permanent teacher training activities under the Erasmus+ program from the perspective of the participants of Spain in times of COVID-19. Sustainability, 13(20), 11222.
- Samancıoğlu, M. (2011). Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında teknoloji entegrasyonunun değerlendirilmesi (Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sims, P. G. ve Stone, S. (2011). Educational Technology. Education. <https://doi.org/10.1093/obo/9780199756810-0011>
- Tanhan, F. Ve Özok, H.İ. (2020). Eğitim Ortamlarında Nitelik. Anı Yayıncılık.
- Tavşan, E. (2013). Avrupa Birliği Comenius 1 programının amaçlarına ulaşma düzeyinin programa katılan öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi (Karaman ili örneği) Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Teddle C. ve Tashakkori A. (2006) A general typology of research designs featuring mixed methods. Research in the Schools, 13: 12–28.

- Teodorescu ve Zaharie (2017). The Implementation of the Erasmus+ Program in Romanian Education System: An Overview.. <https://doi.org/10.24193/reamc.2017.023>.
- Tinio, V. L. (2003). ICT in Education. New York: Bureau for Development Policy.
- The European Parliament and the Council Regulation. (2013). Regulation (EU) No 1288/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 establishing 'Erasmus+': the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Decisions No 1719/2006/EC, No 1720/2006/EC and No 1298/2008/EC Text with EEA relevance. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1288&qid=1680216597797&from=EN> sayfasından erişilmiştir.
- Tokgöz, M., Koçak, E., Ponsard, L., Korucu, A.T., Bichel, B. (2022). Makers+. Uluslararası Proje Uygulamaya Eğitim Sempozyumu kitabı (2 cilt). (1.Baskı). NEÜ Yayınları.
- Topçu, İ. (2011). Avrupa birliği Eğitim Programlarından Erasmus Programına Katılan Akademisyenlerin İzlenimleri. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (35),1, 8-17.
- Türkiye Ulusal Ajansı. (n.d). Türkiye Ulusal Ajansı İle Erasmus+ Eğitim, Gençlik Ve Sporda Avrupa Fırsatları. Erasmus Genel Broşürü. 2021 tarihinde <https://www.ua.gov.tr/media/0rxlmzip/erasmus-genel-bros-u-r.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Türkiye Ulusal Ajansı. (n.d). Erasmus+ Spor Alanında Destekler. <https://www.ua.gov.tr/programlar/firsatlar/erasmus-spor-alaninda-destekler/> sayfasından erişilmiştir.
- Türkiye Ulusal Ajansı (2009). <https://www.ua.gov.tr/media/xjklrux/hayat-boyuo-g-renme.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Türkiye Ulusal Ajansı. (2020). Ortak ülkelerde öğrenim. <https://www.ua.gov.tr/programlar/firsatlar/ka1-ka107-ortak-ulkelerde-ogrenim-1/> sayfasından erişilmiştir
- UNESCO. (2002). Information and Communication Technology in Education: A Curriculum for Schools and Programme of Teacher Development (Editors J. Anderson and T. van Weert). UNESCO, Paris. Retrieved 02 April, 2011, from <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001295/129538e.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Urhan, S. (2017). The Evaluation Of Technology-based Course Materials Developed By Mathematics Teachers. PROSOC, 9(4), 56-65. <https://doi.org/10.18844/prosoc.v4i9.3042>.
- Virkus, S., Bamigbola, A. A. (2011). Students' Conceptions and Experiences Of Web 2.0 Tools. New Library World, 11/12(112), 479-489. <https://doi.org/10.1108/03074801111190473>
- Voutyra, A., & Smyrni, (2015). Spreading the virus of active learning: Widespread exploitation of the experience of learning mobility of teachers participating in the

Erasmus+ KA1 program. In Proceedings from the 3rd International Symposium on New Issues on Teacher Education (p. 451).

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, E. (2019). Özel eğitim okullarına Avrupa birliği projelerinin katkısının yönetici ve öğretmen görüşleriyle değerlendirilmesi. Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES), 52(1), 29-50.

Zengin, E. (2022). Okul yöneticilerinin Erasmus+ projelerine olan katkılarının proje sürekliliği açısından AB-Türkiye bağlamında değerlendirilmesi. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.*

Zhou, G.,ve Xu, J. (2007). Adoption of educational technology: How does gender matter? International Journal of Teaching and Learning in Higher Education, 19(2), 140-153.

EKLER

EK 1: Demografik Bilgi Formu

Değerli Katılımcı,

Bu anket formu "BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri" konulu yüksek lisans tez çalışmasına yönelik veri toplamak için oluşturulmuştur.

Bu çalışma kapsamında elde edilen veriler sadece araştırma amacıyla kullanılacak olup **üçüncü kişilerle asla paylaşılmayacaktır.**

Form hakkında herhangi bir sorunun olması durumunda aşağıda yer verilen e-posta adresi üzerinden araştırmacıyla iletişime geçilebilir.

Ankete katılım gönüllülük esasına dayalı olup, anketi eksiksiz doldurmanız araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği açısından önem arz etmektedir.

Ankete katılarak zaman ayırdığınız zaman ve harcadığınız emekten dolayı teşekkür ederim

Mehmet TOKGÖZ

Not:1. Bu araştırmayla ilgili olarak Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır.

Not:2. Sorulara mobil cihazınız üzerinden yanıt veriyorsanız daha kolay bir kullanım deneyimi için mobil cihazınızın ekranını yatay konuma çevirebilirsiniz. Bu çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır ve katılımcıların kişisel bilgilerine (TC kimlik no, ad-soyad, kurum adı, imza, doğum tarihi, e-posta, telefon numarası) ilişkin bilgi **kesinlikle istenmemektedir.**

Lütfen aşağıda yer alan onay kutucuğunu işaretleyiniz.

Araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul ediyorum

Okulunuzun bulunduğu yerleşim yeri?

İl Merkezi
İlçe Merkezi
Kasaba
Köy

Okulunuzun türü?

Anaokulu
İlkokul
Ortaokul
Lise

Branşınız?

Ana okulu öğretmeni
Sınıf öğretmeni
İngilizce
Almanca
Coğrafya
Tarih
Türkçe
Matematik
Fen Bilgisi
Sosyal bilgiler
Edebiyat
Fizik
Kimya
Biyoloji
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
Müzik
Resim
Beden Eğitimi
Rehberlik
Bilişim Teknolojileri
Meslek Dersi Öğretmeni
Diğer:....

Yabancı dil seviyeniz?

Temel Düzey
Orta Düzey
İleri Düzey

Projenizin kabul yılı

2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020

Okulunuzun öğrenci sayısı ne kadar?

1-20
21-50
51-250
251-500

501-2000
2001-5000
5000 'den fazla

Okulunuzun öğretmen sayısı ne kadar?

1-20
21-50
51-250
251 ve üstü

Okulunuzun kaçınıcı Erasmus+ projesidir?

İlk projesi
2-3
3'ten fazla

Öğrenim durumunuz?

Lisans
Yüksek Lisans
Doktora

Yaş aralığınız nedir?

23-29
30-39
40-49
50-59
59'un üstü

Proje uygulanmadan önce yurt dışına çıktınız mı?

Evet
Hayır

Proje uygulanmadan önce yurt dışında bir eğitime veya iş başı gözleme katıldınız mı?

Evet
Hayır

Cinsiyetiniz

Kadın
Erkek

Okul Tipi

Kamu
Özel

Projenizin Durumu

Tamamlandı
Devam Ediyor

Kıdem durumunuz

1-5

6-10
11-15
16-20
21 ve üstü

EK 2: BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri anketi

BİT Yeni Teknolojiler – Dijital Beceriler Temalı Erasmus+ Okul Eğitimi Personel Hareketliliği (KA101) Projelerinin Etkililiğine ve Sınıf İçinde Uygulanabilirliğine İlişkin Katılımcı Görüşleri (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Fikrim Yok, (4) Katılıyorum, (5) Tamamen Katılıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BIT araçlarını kullanım durumuna yönelik görüşler					
Projenin yazım aşamasında aktif görev aldım					
Projenin hazırlık faaliyetlerine aktif katıldım					
Projenin konusunun okulumuzun en önemli ihtiyaçlarından birisi olduğunu düşünüyorum					
Projede yer almadan önce de BIT araçlarını etkin bir şekilde derslerimde kullanıyordum					
Projede yer almadan önce de okuldaki diğer meslektaşlarımda BIT araçlarını etkin kullandıklarını düşünüyordum					
Projeden önce okulumuzun BIT araçlarını etkin kullanma konusunda eğitim ihtiyacı olduğunu düşünüyordum					
Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin katılımcı görüşleri					
Proje yurtdışı hareketliliğinin içeriği katılımcıların ihtiyacıyla uyumlu olduğunu düşünüyorum					
Aldığım eğitimle kendimi BIT araçların konusunda geliştirdiğimi düşünüyorum					
Aldığım eğitimin içeriğinin yeterli olduğunu düşünüyorum					
Aldığım eğitimin süresinin yeterli olduğunu düşünüyorum					

Aldığım eğitimdeki öğretmenler alanlarında uzman olduğunu düşünüyorum					
Aldığım eğitimin içeriği yenilikçi olduğunu düşünüyorum					
Aldığım eğitimde kullanılan yöntemler akıcı ve eğitici olduğunu düşünüyorum					
Aldığım eğitimle dijital becerilerimin arttığını düşünüyorum					
Aldığım eğitimle mesleğimle ilgili farklı uygulamaları öğrenme imkanı bulduğumu düşünüyorum.					
Aldığım eğitimin kolayca sınıf ortamlarına aktarılabilir olduğunu düşünüyorum					
Erasmus+ projesi hareketlilik sonrası faaliyetler ve proje kazanımlarına yönelik görüşler					
Projenin yurtdışı faaliyetinden sonra yaygınlaştırma çalışmalarında aktif görev aldım					
Erasmus+ projesi okulumuzun BIT araçlarını kullanım noktasında büyük katkı sağladığını düşünüyorum					
Proje faaliyetleri personelin ihtiyacını tam anlamıyla karşıladığını düşünüyorum					
Proje faaliyeti sırasında elde ettiğim dijital yeterliliklerin okul geneline yaygınlaştırılması için diğer öğretmenlere eğitim düzenledim					
Proje faaliyeti sırasında elde ettiğim dijital yeterliliklerin okul geneline yaygınlaştırılması için öğrencilerime eğitim düzenledim					
Erasmus+ proje faaliyetinde edindiğim tecrübeleri farklı okullardaki meslektaşlarımla da paylaştım					
Projenin takip ettiğim müfredat üzerinde olumlu etkisinin olduğunu düşünüyorum					
Aldığım eğitim sayesinde derste eğitim teknolojilerinin etkin kullanımı kaynaklı sorunların en aza indiğini düşünüyorum					
Aldığım eğitimde öğrendiğim BİT araçlarının zaman yönetimi konusuna olumlu katkı sağladığını düşünüyorum					
Aldığım eğitimle öğrencilerimin dijital becerilerine katkı sağladığımı düşünüyorum					
Aldığım eğitim sayesinde ödevleri dijital araçları kullanarak verebiliyorum					
Aldığım eğitim sayesinde öğrencilerimle iletişimimin arttığını düşünüyorum					

Projede yer almak kişisel gelişimime fayda sağladığını düşünüyorum					
Projede yer almam farklı BİT araçlarına duyarlılığımı artırdığını düşünüyorum					
Aldığım eğitimden sonra sınıf ortamlarını teknoloji etkin bir şekilde kullanabilecek şekilde düzenleme imkanım oldu					
Aldığım eğitimi sınıflarımda uygulamam sayesinde dersler daha eğlenceli ve verimli olmaya başladığını düşünüyorum					
Dijital araçları derste aktif kullanmak öğrencilerin dikkatini daha fazla derse çektiğini düşünüyorum					
Aldığım eğitim derse karşı motivasyonumu artırdığını düşünüyorum					
Proje bittikten sonra da proje kapsamında elde ettiğimiz dijital becerileri aktif olarak kullanmayı sürdürebildiğimizi düşünüyorum					
Erasmus+ projesinin mesleki hayatıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum.					
Erasmus+ projesinin meslektaşlarıma olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum					
Erasmus+ projesinin okul idaresinin mesleki gelişimine olumlu bir etki yaptığını düşünüyorum					
Yürütülen bu proje okulumuzun yeni projeler geliştirme konusunda girişimciliğimi artırdığını düşünüyorum					
Katıldığım bu Erasmus+ projesi okulumuzun yeni projelere dahil olma motivasyonunu artırdığını düşünüyorum					

EK 3: Görüşme Soruları

A. Erasmus+ projesi öncesi hazırlık ve BİT araçlarını kullanım durumuna yönelik görüşler

1. Erasmus+ KA101 personel hareketliliği projesinde yer almadan önceki BİT araçlarını dersinizde ne kadar kullanıyordunuz?

2. BİT araçlarını etkin kullanmaya yönelik olan bu projede yer alma motivasyonunuz neydi?

B. Erasmus+ projesi yurtdışı hareketlilik sürecine ilişkin katılımcı görüşleri

3. Erasmus+ projesi kapsamında yurtdışında aldığınız eğitimin size kattığı şeyler nelerdir?

4. Katıldığınız eğitimi BİT araçlarını etkin kullanma ve eğitim süresi bakımından nasıl değerlendirirsiniz?

5. Aldığınız eğitimin yenilikçi yönleri nelerdi?

C. Erasmus+ projesi hareketlilik sonrası faaliyetler ve proje kazanımlarına yönelik görüşler

6. Proje kapsamında aldığınız görevler nelerdi?

7. Proje sonrasında hangi BİT araçlarını aktif olarak dersinizde kullanmaya devam ediyorsunuz?

8. Erasmus+ projesinin dersinizin işlenişi ve öğrencilerin derse olan tutumu bakımından katkısını nasıl değerlendirirsiniz?

9. Erasmus+ projesinin okulunuzun BİT araçlarını kullanmasına yönelik katkıları neler olmuştur?

10. Erasmus+ projesinin kişisel ve kültürel gelişiminize katkıları neler olmuştur?